

รายงานการวิจัย

เรื่อง

คุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ : กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่

ปีการศึกษา 2555

Quality of Life of Ratchaphruek College's

Student : A Case Study of Students registered in 2012

โดย

ลำราญ จุช่วย

สลักจิตร หิรัญสาดี

สุนทรีย์ สองเมือง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2555

รายงานการวิจัย

เรื่อง

คุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ : กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่

ปีการศึกษา 2555

Quality of Life of Ratchaphruek College's

Student : A Case Study of Students registered in 2012

โดย

ลำราญ จุช่วย

สลักจิตร์ หิรัญสาดี

สุนทรีย์ สองเมือง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2555

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ 2556

โครงการวิจัย คุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์

: กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่

ปีการศึกษา 2555

ชื่อผู้วิจัย ตำราญ จุช่วย

สถักจิตร หิรัญสาลี

สุนทรีย์ สองเมือง

(ภาษาอังกฤษ)

Sumran

Juchouy

Salakjit

Hirunsalee

Suntree

Songmuang

ปีที่ทำการวิจัย ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ : กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2555 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์เข้าใหม่ปีการศึกษา 2555 ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย และด้านวิชาการ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ ณ วิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 กับสถาบันการศึกษาเดิมที่เคยศึกษามาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2555 ทั้งในหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน จำนวน 400 คน ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยอ้างอิงจากตารางแสดงขนาดตัวอย่างของ Seymour Sudman สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน โดยการทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-test และค่า F-test สำหรับตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการศึกษาพบว่า

นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์มีระดับคุณภาพชีวิตในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านจิตใจ และมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านร่างกายและด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย

เมื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2555 กับตัวแปรอิสระพบว่า 1) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีเพศต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตในวิทยาลัยราชพฤกษ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน 2) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีอายุต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่มีระหว่าง 22 – 25 ปี และนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 26 – 29 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคมแตกต่างกัน 3) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่ศึกษาในคณะสาขาวิชาที่ต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มาจากสถาบันในเครือตั้งตรงจิตรและนักศึกษาที่มาจากสถาบันนอกเครือตั้งตรงจิตร มีระดับคุณภาพชีวิต ในขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ไม่แตกต่างกัน

Title	Quality of Life of Ratchaphruek Students: A Case Study of Students Registered in Academic Year 2012	
Names	Sumran	Juchouy
	Salakjit	Hirunsalee
	Suntree	Songmuang
Academic Year	2012	

Abstract

The objectives of this research Quality of Life of Ratchaphruek Students: A Case Study of Students Registered in Academic were 1) to study the levels of quality of life of Ratchaphruek students registered in academic year 2012 on physical, spiritual, social relationship, environmental and academic aspects, 2) to compare the levels of quality of life of students while studying in Ratchaphruek College in academic year 2012 with their previous educational institutions. The questionnaire used as a tool for collecting data. The research sample was 400 students who registered in academic year 2012 in both 4-year curriculum and 4-year transferred curriculum, by using purposive sampling referred from Seymour Sudman. The statistics used for analyzing were descriptive and deductive statistics. The hypothesis was tested by using t-test sample and f-test with statistical significance at .05.

The research results revealed that the following 3 aspects of quality of life of Ratchaphruek students, academic, social relationship and spirit, were at a high level. Physical and environmental aspects were at a moderate level.

When compared the quality of life of Ratchaphruek students who registered in academic year 2012 with Independent Variables, it was found that 1) Ratchaphruek students who have different genders didn't have, on the average, different quality of life. 2) Ratchaphruek students who had different ages didn't have different quality of life and when considered in separate aspect it was found that students who were 22-25 years old and 26-29 years old had different quality of life on physical, spiritual and social relationship aspects. 3) Ratchaphruek students who studied in different departments didn't have different quality of life in all aspects. 4) Ratchaphruek students who graduated from Tangtrongchit Commercial School and student outside Tangtrongchit College School were not different in quality of life while studying at Ratchaphruek College .

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่
ปีการศึกษา 2555 สำเร็จลุล่วงด้วยดี จากความอนุเคราะห์ตรวจทานและให้ข้อเสนอแนะจาก
ท่านอาจารย์ รศ.ดร. โกสุม สายใจ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ขอขอบคุณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการ
จัดทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี
ขอขอบคุณท่านผู้บริหารวิทยาลัยราชพฤกษ์ทุกท่าน ที่ให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัยเล่มนี้
ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการได้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี
ขอขอบคุณนักศึกษากลุ่มตัวอย่างของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 ที่ให้ข้อมูล
ในการตอบแบบสอบถามที่สามารถเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยได้เป็นอย่างดียิ่ง คณะผู้วิจัย
ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามการวิจัย	5
สมมุติฐานการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
นิยามศัพท์	7
คำถามในการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	9
ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต	12
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต	17
ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต	22
ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับบุคคล	26
การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	27
คุณภาพชีวิตในสถาบันการศึกษา	30
การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา	33
หลักการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดทางสังคมและทฤษฎีทางสังคม.....	39
ประเภทของแนวคิดทางสังคม	40
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	43
ประวัติวิทยาลัยราชพฤกษ์.....	44
ข้อมูลพื้นฐานของวิทยาลัยราชพฤกษ์	45
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
วิธีการดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	58
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์	
ปีการศึกษา 2555.....	61
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปีการศึกษา 2555	66
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์	
ปีการศึกษา 2555.....	72
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	78
สรุปผลการศึกษา	79
อภิปรายผลจากการศึกษา.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	85
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	85
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	86

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	92
ภาคผนวก ข. ประวัติผู้วิจัย	101

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค.....	59
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์.....	61
3 ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์.....	66
4 ระดับความสำคัญของคุณภาพชีวิตนักศึกษาด้านร่างกาย.....	67
5 ระดับความสำคัญของคุณภาพชีวิตนักศึกษาด้านจิตใจ.....	68
6 ระดับความสำคัญของคุณภาพชีวิตนักศึกษาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม.....	69
7 ระดับความสำคัญของคุณภาพชีวิตนักศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย.....	70
8 ระดับความสำคัญของคุณภาพชีวิตนักศึกษาด้านวิชาการ.....	71
9 การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	72
10 การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา จำแนกตามอายุ.....	73
11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD.....	73
12 การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์จำแนกตามกลุ่มสถาบัน เคยศึกษามา.....	76

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 ความหมายคุณภาพชีวิต.....	14
3 องค์ประกอบคุณภาพชีวิตตามแนวคิดของแคมเบล.....	17
4 องค์ประกอบคุณภาพชีวิต.....	18
5 องค์ประกอบคุณภาพชีวิตตามแนวคิดของชาร์มา.....	19
6 องค์ประกอบคุณภาพชีวิตในทัศนะขององค์การยูเนสโก.....	19
7 ความหมายคุณภาพชีวิตตามแนวคิดของคอนโด	20
8 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล.....	23
9 ต้นไม้ประจำวิทยาลัยราชพฤกษ์.....	45
10 ภูมิทัศน์วิทยาลัยราชพฤกษ์.....	47
11 สนามกีฬาวิทยาลัยราชพฤกษ์.....	47
12 หอพักนักศึกษา.....	48
13 ศูนย์คอมพิวเตอร์.....	48
14 ร้านอาหารในวิทยาลัยราชพฤกษ์.....	49
15 อาคารพลาซ่า ร้านค้า ร้านสหกรณ์.....	49
16 อาคารสำนักอธิการบดี.....	50
17 ห้องประชุมสัมมนา.....	50
18 ศูนย์วิทยบริการและห้องสมุด.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นทรัพยากรหลักที่สำคัญของประเทศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากทิศทางการพัฒนาประเทศประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559 : 7-8) ที่มีสรุปสาระสำคัญว่า การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกและภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจ พลังงานและภูมิอากาศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างชัดเจนต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวกและลบ ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการประเทศภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็งและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ ที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตภาคเกษตร และการประกอบกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณี ภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ เพื่อสามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นและเพิ่มภูมิคุ้มกันของทุนที่มีในสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม พร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องสร้างความพร้อมสำหรับเชื่อมโยงด้านกายภาพ ทั้งโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพคน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย

การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศที่สำคัญ ได้แก่ การเสริมสร้างทุนสังคม ซึ่งประกอบด้วยทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มุ่งสร้าง

ภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว และชุมชน สามารถจัดการความเสี่ยง และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม สำหรับการเสริมสร้างทุนเศรษฐกิจ (ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน) มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง โดยใช้ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ให้มีความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ บนพื้นฐานการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในส่วนการเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตร โดยมุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการเพิ่มบทบาทไทยในเวทีประชาคมโลก

คุณภาพชีวิตของประชากร จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาประเทศเพราะมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดและปัญหาส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากมนุษย์ การพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีจึงจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็กโดยองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้มนุษย์มีศักยภาพสูงสุดคือการศึกษา มนุษย์จะพัฒนาให้มีคุณภาพดีขึ้นนั้น อยู่กับการได้รับการศึกษา เพราะการศึกษเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ดังคำกล่าวที่ว่า “การศึกษาพัฒนาคน คนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและประเทศชาติ” กล่าวคือ ประชากรที่มีความรู้ความสามารถ จะสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าและสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ (สุพรรณิการ์ มาศยคง, 2554: 2)

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544 : 27) ได้ให้ความหมายของการศึกษาว่าเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ทุกๆด้านทั้งทางร่างกายจิตใจและสติปัญญาเพื่อช่วยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ดวงกมล ลินเพ็ง (2553: 2) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษา ไว้ว่า “การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตบุคคลและสังคมให้มีคุณภาพ มีความเจริญงอกงามซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน”

หน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาเด็กและเยาวชนให้ได้รับการศึกษา คือ สถาบันการศึกษาเพราะมีหน้าที่สำคัญในการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีร่างกายจิตใจอารมณ์สังคมและสติปัญญาตามศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนโดยเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรีในชั้นปีที่ 1 หลักสูตร 4 ปี และนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 หลักสูตร 4 ปี เทียบโอน เป็น กลุ่มนักศึกษาที่ย่างก้าวพ้นจากสถาบันการศึกษาระดับโรงเรียนและ ระดับอาชีวศึกษาซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นที่อยู่ระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายๆด้านพร้อมกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้าน

อารมณ์ ด้านจิตใจ และด้านสังคม ทำให้ต้องมีการปรับตัวหลายๆด้านในเวลาพร้อมๆ กัน หากกลุ่มนักศึกษาเหล่านี้สามารถปรับตัวได้สำเร็จก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพดีมีทักษะความรู้ความสามารถและความพร้อมในการดำรงชีวิต ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

สุพัตรา สุภาพ (2545: 60) ให้แนวคิดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นแก่วัยรุ่นว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมทั้งการทะเลาะวิวาท การรวมกลุ่มมั่วสุม การพกพาอาวุธและการก่ออาชญากรรมทั้งหลายเหล่านี้ เป็นเพราะความตึงเครียดที่เกิดขึ้นมาจากสภาพสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวที่อยู่รอบตัวเด็กไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ครู เพื่อน หรือแม้กระทั่งสังคม ดังนั้นวัยรุ่นที่มีอายุ 17-25 ปี จึงเป็นกลุ่มที่สถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญ ดูแล เอาใจใส่เป็นพิเศษ เพื่อให้วัยรุ่นที่อยู่ในวัยศึกษากลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เจริญเติบโต ไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศในอนาคต

วิทยาลัยราชพฤกษ์เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีทั้งหลักสูตร 4 ปีและหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน และในปีการศึกษา 2555 วิทยาลัยรับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากสถาบันในเครือตั้งตรงจิตรซึ่งประกอบด้วยวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ เข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 3 ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีอายุในช่วง 16-23 ปี เป็นช่วงวัยที่ต้องการความสนใจ การดูแลเอาใจใส่จากครู-อาจารย์ในสถานศึกษาและด้วยนักศึกษาจากสถาบันในเครือตั้งตรงจิตร มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในแต่ละสถาบันที่มีครูอาจารย์ดูแลเอาใจใส่เสมือนลูกเสมือนหลานในครอบครัวเดียวกัน เป็นวัฒนธรรมที่แต่ละสถาบันการศึกษามาจากสถาบันในเครือตั้งตรงจิตร สร้างเป็นเอกลักษณ์และสืบทอดเป็นวัฒนธรรมองค์กรต่อมา นอกจากนี้วิทยาลัยราชพฤกษ์ยังเปิดรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 3) และ นักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) จากสถาบันการศึกษาอื่นๆ ในเขตกรุงเทพและปริมณฑลโดยสถาบันการศึกษาต่างๆ มีรูปแบบวัฒนธรรมภายในแต่ละสถาบันที่ดูแลนักเรียนนักศึกษาในขณะที่ศึกษาอยู่ของแต่ละแห่งจะมีความแตกต่างกัน เมื่อวิทยาลัยรับนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ทั้งหลักสูตร 4 ปีและหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน จึงเป็นหน้าที่หลักและบทบาทที่สำคัญของคณาจารย์ทุกฝ่ายในวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่ต้องให้ความสำคัญและดูแลนักศึกษาเข้าใหม่ในปีการศึกษา 2555 ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขและมีทักษะความรู้ เติบโตให้แก่นักศึกษามีศักยภาพ นักศึกษาจะเจริญเติบโตไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม ไม่เกิดปัญหาลาออกกลางคัน และเกิดปัญหาการมั่วสุมทะเลาะวิวาท เพราะ

การขาดการเอาใจใส่ดูแล และชี้แนะแนวทางให้นักศึกษา อีกทั้งการที่นักศึกษามาศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์จะมีแนวความคิดและความมุ่งหวังต้องการสำเร็จการศึกษามีอาชีพเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่างๆ ในสังคม จึงเป็นความสำคัญที่วิทยาลัยจะต้องรู้ถึงความคิด ความรู้สึก ความพอใจและความต้องการของนักศึกษาในขณะที่ศึกษาอยู่เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางด้านวิชาการ วิชาชีพ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ เพื่อแทรกซึมความรู้ ความคิดที่ดีให้นักศึกษาก่อนที่จะเป็นบัณฑิตของวิทยาลัยราชพฤกษ์ และก้าวไปสู่องค์กรหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในวิทยาลัยราชพฤกษ์เป็นเรื่องสำคัญที่งานประชาสัมพันธ์ต้องดูแลและรับทราบข้อมูลต่างๆ เพื่อร่วมนำเสนอแนวทางแก้ไขข้อปัญหาและป้องกันมิให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษารุ่นต่อไปอีก จึงได้ทำการสำรวจความต้องการจำเป็นของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ในหลักสูตร 4 ปี และ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในหลักสูตร 4 ปี เทียบโอน เพื่อหาความต้องการของนักศึกษาในปีการศึกษา 2555 ด้านกายภาพ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษาและนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาวิทยาลัยต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาเข้าใหม่ในปีการศึกษา 2555 ว่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในวิทยาลัย ราชพฤกษ์เป็นอย่างไรในขณะที่ศึกษาอยู่ และมีความต้องการสิ่งใดจากวิทยาลัยรวมทั้ง นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ในปีการศึกษา 2555 มาจากสถาบันใดบ้างและมีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตอยู่ในวิทยาลัยแตกต่างจากสถาบันการศึกษาเดิมก่อนที่จะมาศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทาง ในการวางแผนส่งเสริมและปรับปรุงพัฒนาวิทยาลัย การจัดการด้านกายภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้นักศึกษาให้เป็นสถาบันที่น่าอยู่ น่าเรียน นักศึกษามีความพึงพอใจ สามารถพัฒนาตนเองได้มีศักยภาพ สามารถใช้ชีวิตอยู่ในรั้ววิทยาลัยได้อย่างมีความสุข ทุกคนก้าวเข้ามาอยู่ด้วยความพึงพอใจและกลับออกไปด้วย ภูมิความรู้มีความรักในสถาบันการศึกษาและสำเร็จการศึกษาออกไป เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ ในองค์กรสำนักงาน ที่ดี เติบโตเป็นกำลังสำคัญต่อประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ระดับ คุณภาพชีวิตของนักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2555 ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย และด้านวิชาการ

2 . เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตนักศึกษา ขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์และกลุ่มสถาบันที่เคยศึกษามา

คำถามการวิจัย

- 1) นักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 มีระดับคุณภาพชีวิตขณะศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์เป็นอย่างไร
- 2) นักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มาจากสถาบัน การศึกษาในเครื่องตั้งตรงจิตรและนอกเครื่องตั้งตรงจิตรมีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างไร

สมมุติฐานการวิจัย

นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 ที่มีเพศ อายุ คณะที่ศึกษา และสถาบันการศึกษาที่เคยศึกษามาแตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับข้อมูลของระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริการให้นักศึกษาในปีต่อไปให้มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อเข้ามาศึกษาในวิทยาลัยราชพฤกษ์
2. ได้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 จำแนกตามคุณลักษณะนักศึกษา ด้านเพศ อายุ และสาขาวิชาที่ศึกษา
3. งานประชาสัมพันธ์ สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากงานวิจัย ไปวางแผนประชาสัมพันธ์ให้ถึงกลุ่มเป้าหมายและนำจุดเด่นไปเผยแพร่ พร้อมทั้งนำจุดด้อยด้านต่างๆ ของวิทยาลัยร่วมพัฒนาปรับปรุงแก้ไขเพื่อประกอบการดำเนินงานต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตนักศึกษา วิทยาลัยราช พฤกษ์ โดยมุ่งเน้นนักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2555

1. 1 คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2555 ทั้งหลักสูตร 4 ปีและหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่ศึกษา สถาบันการศึกษาที่สำเร็จ การศึกษามา ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัย อาชีพ บิดา มารดา รายได้เฉลี่ยของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ต่อเดือน

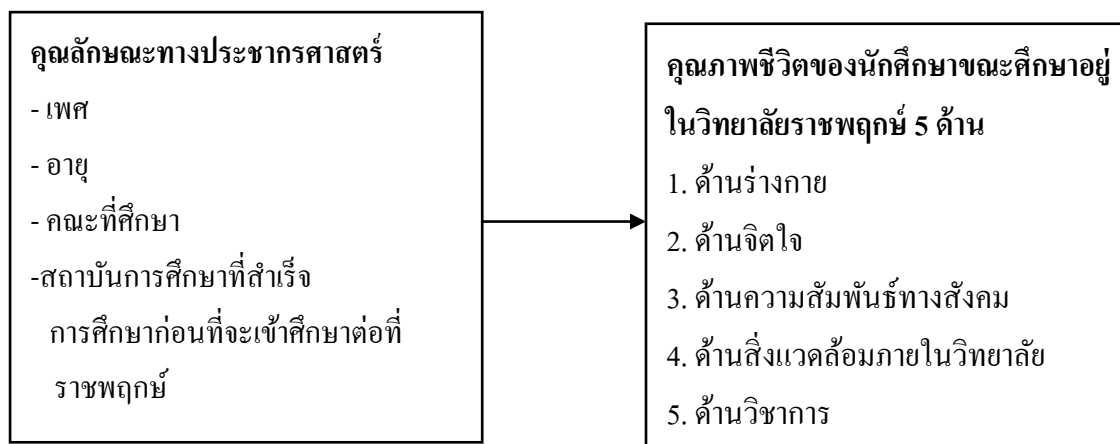
1.2 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ สถาบันเดิมที่สำเร็จการศึกษาก่อนที่จะเลือกศึกษาต่อที่ วิทยาลัยราชพฤกษ์ การรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยาลัยราชพฤกษ์ ความคาดหวัง ของนักศึกษา จาก วิทยาลัยราชพฤกษ์ในขณะที่ศึกษา ความคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษา

1.3 คุณภาพชีวิตของนักศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธ์ ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย และด้านวิชาการ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรเป็นนักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแบบของ Seymour Sudman โดยวิธีศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 – เดือนเมษายน พ.ศ. 2556

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independence Variable) ประกอบด้วย

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ คณะที่ศึกษา สถาบันการศึกษาสำเร็จ การศึกษามาก่อน ที่จะเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์
คุณลักษณะของนักศึกษา ได้แก่ เหตุผลที่เลือกศึกษาต่อที่ วิทยาลัยราชพฤกษ์

ตัวแปรตาม (Dependence Variable)

คือคุณภาพชีวิตของนักศึกษาขณะศึกษาอยู่ในวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 โดยศึกษาจากคุณภาพชีวิตของนักศึกษา 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4) ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย 5) ด้านวิชาการ

นิยามศัพท์

1. คุณภาพชีวิตนักศึกษา หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ขณะที่เข้ามาศึกษาในปีการศึกษา 2555 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย และด้านวิชาการ

1) ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา หมายถึง ความเป็นอยู่ที่ดีในขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ เป็นชีวิตที่มีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจซึ่งเป็นผลจากการ ได้รับการตอบสนองความต้องการในขณะที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยราชพฤกษ์โดยแบ่งเป็น 5 ด้านประกอบด้วย

(1) **ด้านร่างกาย** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงความรู้สึกของนักศึกษาต่อการบริการต่างๆ เช่น อาหาร น้ำดื่ม การออกกำลังกาย การบริการสวัสดิการ ด้านพัฒนาร่างกายต่างๆที่แสดงถึงความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย

(2) **ด้านจิตใจ** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงความรู้สึกและสภาพจิตใจของนักศึกษา หมายถึงพฤติกรรมความรู้สึกของนักศึกษา ต่อการบริการต่างๆที่นักศึกษาได้รับเช่นการแนะนำปรึกษา ความรู้สึกอบอุ่นที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ความสุขจากการได้รับการยอมรับ

(3) **ด้านสัมพันธ์ทางสังคม** หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ ด้านการดูแลเอาใจใส่ การให้คำแนะนำปรึกษา การติดตามนักศึกษา การให้ความสำคัญ การติดต่อที่รวดเร็วในเวลาที่นักศึกษามีปัญหาต่าง ๆ

(4) **ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย ราชพฤกษ์** หมายถึง พฤติกรรมความรู้สึกของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นต่อการบริการต่างๆเช่นอาคารเรียน สื่อการเรียน ห้องน้ำ ห้องสมุด ห้องทะเบียน ห้องงานการเงิน ห้องบริการกองทุนให้กู้ยืม สำนักวิชาการ ห้องกิจการนักศึกษา หน่วยรักษาความปลอดภัย

(5) **ด้านวิชาการ** หมายถึง พฤติกรรมและความรู้สึกของนักศึกษา เกี่ยวกับการแสดงออกทางวิชาการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนอกหลักสูตรงานที่ได้รับมอบหมายของแต่ละรายวิชา การสอนของครูอาจารย์ ผลการเรียนรู้ความสามารถในการเรียน

2. **นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์เข้าใหม่ปีการศึกษา 2555** หมายถึง นักศึกษาที่มาสมัครเรียนในปีการศึกษา 2555 ระดับปริญญาตรี ในชั้นปีที่ 1หลักสูตร 4 ปีและชั้นปีที่ 3 ในหลักสูตร 4 ปี เทียบโอน

3. **คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์** หมายถึง เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง หรือผู้อุปการะดูแล ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัย สถาบันการศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาก่อนที่จะศึกษาที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ อาชีพ บิดา มารดา รายได้บิดา มารดาหรือผู้ปกครองต่อเดือน สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

4. **สถาบันการศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาก่อน ที่จะเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์** หมายถึง สถานศึกษาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เคยศึกษามาก่อนไม่ว่าจะเป็นในเครื่องตั้งตรงจิตรหรือนอกเครื่องตั้งตรงจิตร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่องคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ : กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2555 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 1.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต
- 1.3 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต
 - 1.4 ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับบุคคล
 - 1.5 การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 1.6 คุณภาพชีวิตในสถาบันการศึกษา
 - 1.7 การจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา
- 1.8 หลักการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
- 1.9 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

2. แนวคิดทางสังคมและทฤษฎีสังคม

- 2.1 ประเภทของแนวคิดทางสังคม
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว

3. ประวัติวิทยาลัยราชพฤกษ์และสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยราชพฤกษ์

- 3.1 ข้อมูลพื้นฐานของวิทยาลัยราชพฤกษ์
- 3.2 ภูมิทัศน์วิทยาลัยที่เอื้อต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษา

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

เหตุที่ต้องมีการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพราะสังคมแห่งการพึ่งพาเกี่ยวเนื่องกันของมนุษย์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้คนในสังคมมีความสุข จากการที่ได้รับการยอมรับ ดีใจเมื่อได้รับการ

ชื่นชม พอใจเมื่อได้รับความรักความอบอุ่น เกิดความสุขทางใจส่งผลให้ความสุขทางกายเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543 : 25) กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึงสภาพเป็นอยู่ของบุคคลทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมความคิดและจิตใจ ซึ่งรวมทุกด้านของชีวิตไว้หมด โดยจะสามารถแสดงมิติต่าง ๆ ของคุณภาพชีวิตไว้ได้ดังนี้ คือ

1. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คือ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย พลังงาน การอ้อมทรัพย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัว และในการประกอบอาชีพ
2. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านอารมณ์ คือ การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณภาพ ประโยชน์ความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและในชุมชน ความรัก และความเป็นเจ้าของที่มีต่อส่วนรวม
3. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คือ ภาวะแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาดและเป็นระเบียบ ปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศและเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการคมนาคมที่สะดวก
4. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม คือ โอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย และทรัพย์สิน การปกครองที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมด้านรายได้และการได้รับการยอมรับทางสังคม ความร่วมมือร่วมใจในชุมชน ความเป็นระเบียบวินัย มีความเห็นอกเห็นใจกันและกัน และมีค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนา
5. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านความคิด คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลก ชีวิตและชุมชน การศึกษา วิชาอาชีพ ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาดต่าง ๆ ของตัวเอง ครอบครัวและชุมชน การเป็นที่ยอมรับของชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตัวเอง และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสมทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

มาสโลว์ (Maslow) เป็นบุคคลแรกที่ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ (Maslow's general theory of human and motivation อ้างถึงใน สุชา จันทรเฒ, 2544: 45) และได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยัง ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด และจะเริ่มต้นตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับตอบสนองเท่านั้น ที่เป็สิ่งจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญกล่าวคือเมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

มาสโลว์ (Maslow) ได้จัดระดับความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ระดับดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิตเช่น อาหาร อากาศ น้ำดื่ม เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค อุณหภูมิที่พอเหมาะ เป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (safety and security needs) ความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการทางด้านความปลอดภัยก็จะเกิดขึ้น ความปลอดภัยดังกล่าวมี 2 แบบ คือ ความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกาย และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีสุขภาพที่ดี การปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย อุบัติเหตุ ความมั่นคงในการทำงาน ได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม นอกจากนี้ยังต้องการที่จะมีรายได้พอสมควรในการดำรงชีวิต

3. ความต้องการความรัก (need for love) เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการในสองประการดังกล่าว ก็จะมีความต้องการสูงขึ้นอีก คือความต้องการทางด้านสังคม มีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการความรักหรือเป็นพวกพ้อง ต้องการการยอมรับ ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน

4. ความต้องการมีศักดิ์ศรี (need for esteem) คือความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ การนับถือตนเอง ความเป็นอิสระและเสรีภาพ ต้องการมีเกียรติมีชื่อเสียงมีตำแหน่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

5. ความต้องการมีสัจจะการแห่งตน (need for self – actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของบุคคล เป็นความต้องการที่บุคคลต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่เพื่อให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนเองปรารถนา เช่นความต้องการให้ตนได้ก้าวหน้าในตำแหน่งที่ตนเองปรารถนา

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวจะเห็นว่าคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความสุข ความเต็มใจและความพอใจในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมและส่งผลต่อวิถีทางแห่งความสุขในการดำเนินชีวิต มีความพึงพอใจในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะได้รับการตอบสนองตรงตามความต้องการของตนเอง

1.1 ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ความหมายของคุณภาพชีวิต

คำว่า “คุณภาพชีวิต” เป็นคำที่ใช้กันแพร่หลายในช่วงเวลาประมาณสามทศวรรษที่ผ่านมา โดยมากมักจะใช้กับงานโครงการพัฒนาต่างๆ ที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบุคคลและสังคม ให้บรรลุถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น งานโครงการพัฒนาของกลุ่มแพทย์และสาธารณสุข มีเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการให้ความสำคัญต่อการมีสุขภาพอนามัยที่ดี กลุ่มผู้นำศาสนา พัฒนาคุณภาพชีวิตแก่บุคคลโดยการอบรมสั่งสอนให้ผู้คนยึดมั่นในคุณธรรมให้ประพฤติตามคำสั่งสอนของศาสนา กลุ่มผู้นำทางการศึกษาหรือครูอาจารย์ พัฒนาคุณภาพชีวิตแก่บุคคลโดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาทุกคนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักพัฒนาความคิด และสติปัญญา

จากแนวคิดของงานโครงการในแต่ละกลุ่มดังกล่าว ต่างมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลแตกต่างกันไปคนละด้าน แต่โดยภาพรวมทุกกลุ่มต่างมีเป้าหมายที่เหมือนกันคือ เพื่อให้บุคคลในสังคมมีชีวิตที่มีคุณภาพ มีความสุข ความสมบูรณ์ และมีการกินดีอยู่ดี

ปัจจุบัน “คุณภาพชีวิต” ได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นเป้าหมายของการพัฒนาทุกด้านไม่ว่าจะในด้านสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง ฯลฯ ล้วนมุ่งไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ในสังคม ด้วยเหตุนี้คำนิยามความหมายของคุณภาพชีวิตจึงได้รับการอธิบาย และตีความกันอย่างกว้างขวาง ดังจะยกตัวอย่างคำจำกัดความที่นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายไว้ ซึ่งมีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2530 : 45) ระบุว่า “คุณภาพชีวิต” ประกอบด้วย 2 คำ คือ คุณภาพ หมายถึงลักษณะประจำของบุคคล หรือสิ่งของ และชีวิต หมายถึงความเป็นอยู่ ดังนั้นคุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล

ยุพา อุดมศักดิ์ (2516 : 82) กล่าวว่า “คุณภาพชีวิต” หมายถึง คุณภาพในด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองและศาสนา ซึ่งเป็นค่าเทียบเคียง ไม่มีกฎตายตัวแน่นอน กล่าวคือทุกคนหรือทุกประเทศอาจจะกำหนดมาตรฐานต่างๆ กันไปตามต้องการ และความต้องการในด้านคุณภาพชีวิตนี้ ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและภาวะของบุคคล

พัทธา สายหู (2556 : 11) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตหรือชีวิตที่มีคุณภาพดังนี้ “ชีวิตที่มีคุณภาพ คือ ชีวิตที่ทำประโยชน์ให้ผู้อื่นในสังคม ครอบครัวยุคแรกต้องเป็นแห่งแรกที่สร้างคุณภาพชีวิต คนรวยไม่จำเป็นต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีเสมอไป ในทางตรงข้าม คนที่ยากจนเกินไป ก็ไม่จำเป็นต้องขาดคุณภาพชีวิต หรืออาจมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้”

อุณา นพคุณ (2552: 10) ได้กล่าวถึงความหมายของคุณภาพชีวิตว่า คุณภาพชีวิต คือ ชีวิตที่เป็นลักษณะหรือแบบอย่างของคน “คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น : การศึกษาที่ดีจะต้องเป็นการศึกษา

เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนมีคุณลักษณะของการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ” เพราะตามความเชื่อพื้นฐานของคนคิดเป็นนั้น จะต้องปรับปรุงตนเอง ครอบครัวย และสิ่งแวดล้อมให้ผสมผสานและกลมกลืนกับวิชาความรู้ที่ได้รับ

ในขณะที่นักวิชาการต่างประเทศที่มีการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตจนเป็นที่ยอมรับของ สังคมที่สำคัญ เช่น

จอร์จ และเบอร์สัน (George & Berson, 1908 อ้างใน ทิวา พรหมอินทร์, 2544 : 9) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตว่า หมายถึง มิติของการมีชีวิตที่ดี ประกอบด้วยความสุข ความพอใจในชีวิต ความนับถือตนเอง สุขภาพและสถานภาพการทำงานของร่างกายและสภาพเศรษฐกิจที่ดี โดยสรุป แล้ว คุณภาพชีวิตจึงเป็นระดับของการมีชีวิตที่ดี มีความสุข ความพึงพอใจในชีวิต เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม

เฟรเดอริ์ (Fradier, 1976 อ้างใน สุภางค์ จันทวานิชและวิณี สิตตระกูล, 2539 : 59-61) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่า คือ ความสัมพันธ์ทุกด้านระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมตาม ธรรมชาติที่บุคคล อาศัยอยู่ โดยแต่ละด้านจะมีลักษณะเฉพาะในการสนองความต้องการของ บุคคล ขณะที่องค์การยูเนสโก ได้นิยามว่า หมายถึง ระดับความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมและระดับตาม พึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์

ดาลกี และโรคี (Dalkey & Rourke, 1973: 15 อ้างถึงใน งามพิศ สัตย์สงวน, 2544: 11) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่าเป็นความรู้สึกเป็นสุขของบุคคล ความพึงพอใจ ไม่พึงพอใจกับชีวิต หรือการมีความสุข ไม่สุขกับชีวิต ความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตนี้เปรียบเสมือนพารามิเตอร์ของการวัดคุณภาพชีวิตของบุคคลด้วย

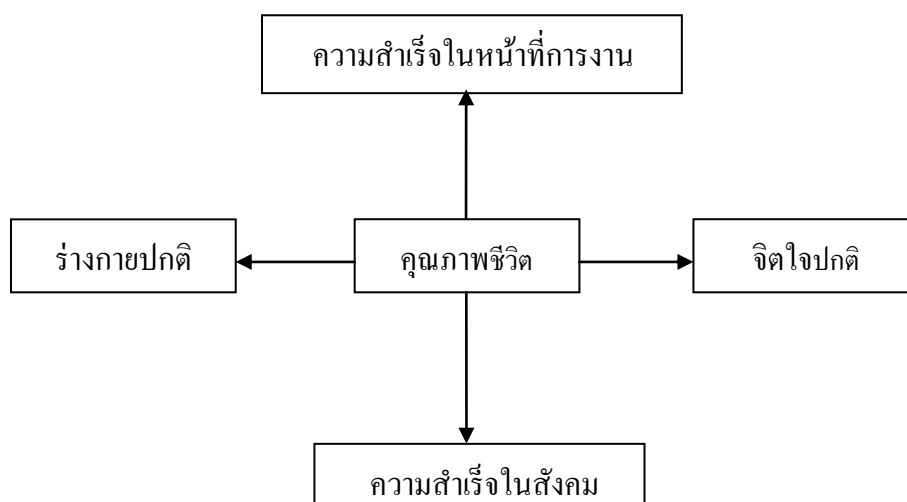
วอลเลส (Wallace, S.A. 1974: 6 อ้างถึงในวิภาพร มาพบสุข , 2550: 3) กล่าวว่า “คุณภาพชีวิต” หมายถึง องค์ประกอบทั้งหลายที่ให้ความพึงพอใจแก่บุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจในช่วง ระยะเวลาหนึ่ง

ชาร์มา (Sharma, R.C. 1975: 109-131 อ้างถึงในวิภาพร มาพบสุข , 2550: 3) อธิบายว่า “คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องที่ซับซ้อน” ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคุณภาพชีวิตเป็นเรื่องของความพึงพอใจอันเกิด มาจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางจิตใจและสังคม ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค และยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสังคมในการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ของสมาชิกในสังคมด้วย

ยูเนสโก (Unesco, 1978: 89 อ้างถึงในวิภาพร มาพบสุข , 2550: 3) ได้สรุปความคิดเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตไว้ว่า “คุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึกของการอยู่อย่างพึงพอใจ” ต่อองค์ประกอบต่างๆ ของ ชีวิตซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากที่สุดของบุคคล

นิพนธ์ คันธเสวี (2553: 2) ให้คำนิยามว่า “คุณภาพชีวิตคือระดับของการดำรงชีวิตของมนุษย์ตามองค์ประกอบของชีวิตอันได้แก่ ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด และจิตใจ”

อัมพร สุคันธวิช (2548: 7) อธิบายว่า “คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีร่างกายปกติ มีจิตใจปกติ มีความสำเร็จในหน้าที่การงานและมีความสำเร็จในสังคม” ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ความหมายคุณภาพชีวิต (อ้างถึงใน อัมพร สุคันธวิช, 2548 : 8)

สิปปนนท์ เกตุทัต (2538 : 2) ให้ความหมายคุณภาพชีวิตไว้ว่า “ชีวิตที่มีคุณภาพคือชีวิตที่สามารถปรับตัวเองเข้ากับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้ทั้งสิ่งแวดล้อมกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางสังคม และสามารถปรับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคมให้เข้ากับตน โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น หรือกล่าวสั้นๆ คือเรียนรู้ธรรมชาติ จนปรับตนเองและธรรมชาติให้เข้ากันได้โดยไม่เบียดเบียนกัน”

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ อันเนื่องมาจากการได้รับการตอบสนองตามความต้องการในด้านต่างๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับความสุขทางกาย ได้แก่ การมีอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างเหมาะสมกับสภาพและฐานะของตน ความสุขทางจิตใจ ได้แก่ การได้รับความรัก ความอบอุ่น การยอมรับ และความมั่นคงทางจิตใจ เป็นต้น

ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากคำอธิบายเรื่องความหมายของคุณภาพชีวิตจะเห็นได้ว่า คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อบุคคลและสังคม เนื่องจากคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดการสร้าง

เกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้มีระดับการคุณภาพชีวิตที่ดีได้ จึงทำให้มนุษย์เกิดการขวนขวายให้ได้มาในสิ่งนี้เพื่อทำให้พัฒนาตนเองและสังคม ไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา บุคคลแต่ละคนและแต่ละครอบครัวจึงมีการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษา การมีแนวความคิดและเจตคติที่ดี การรู้จักบริหารตนเอง การมีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น การมีอาชีพ มีรายได้ มีคุณธรรม และศีลธรรม ฯลฯ ทุกคนในสังคมสามารถปฏิบัติได้เช่นนี้ก็เท่ากับว่า สามารถช่วยยกระดับทั้งตนเองและสังคม ให้มีคุณค่ามีความเจริญงอกงามพัฒนาไปสู่สังคมในอุดมคติ ปัญหาต่างๆ ในสังคมจะลดลงหรือหมดไปได้ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาโสเภณี ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น ดังนั้น ประเทศต่างๆ จึงใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการที่จะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นจนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการทั้งนี้เพื่อช่วยให้สมาชิกในสังคมทุกคนมีความกินดีอยู่ดีมีความสุขสมบูรณ์

ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมอย่างยิ่ง ซึ่งสรุปความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยทำให้บุคคลและสังคมมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขไปด้วย
2. การพัฒนาคุณภาพชีวิต กระตุ้นให้บุคคลและสังคมเกิดความกระตือรือร้นคิดที่จะปรับปรุงตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญา เหตุผล ความมีคุณธรรม จริยธรรม หลักจิตวิทยา หลักการบริหาร เพื่อมาแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม
4. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคมมีการอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและปัญหาสังคม
5. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคมมีความรู้ความเข้าใจในการร่วมมือร่วมใจส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม

ลักษณะชีวิตที่มีคุณภาพ

ก. ลักษณะชีวิตที่มีคุณภาพ เป็นที่พึงประสงค์ของบุคคลและสังคม มีผู้เสนอ นอแนวความคิดไว้หลายท่าน เช่น นิโคลัส เบนเนต (Nicolas Bennet อ้างถึงใน วุฒิชัยธรรมเวช, 2554: 9) ได้สรุปถึงลักษณะบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

- 1) บุคคลนั้นมีสิ่งจำเป็นพื้นฐานแก่ความต้องการของชีวิต ได้แก่
 - (1) อาหาร หมายถึง อาหารที่จำเป็นต่อสุขภาพ

(2) ที่อยู่อาศัย ประกอบด้วยห้องและเครื่องป้องกันอันตรายต่างๆ

(3) เสื้อผ้าสำหรับสวมใส่อย่างเหมาะสม และเครื่องป้องกันความรุนแรง

ของอากาศ

(4) สุขภาพ หมายถึง การมีสุขภาพแข็งแรง กระปรี้กระเปร่า เจ็บไข้น้อย

(5) ความมั่นคง และมีอิสระจากความไม่ถูกต้อง หมายถึง มีเศรษฐกิจที่ดี

สังคมดี และสนใจการเมือง

2) ความพึงพอใจต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

โดยบุคคลจะต้องรู้สึกว่าการมีชีวิตของตน มีการผสมผสานกลมกลืนกับสิ่งต่างๆ อย่างดี คือ กลมกลืนกับความต้องการของตน กับความสำเร็จที่น่าจะเป็นไปได้ ความราบรื่นของครอบครัว ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลต่อชุมชน และต่อประเทศชาติ ตลอดจนความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งภาวะความพึงพอใจดังกล่าวจะเกิดขึ้น บุคคลนั้นจะต้องมีลักษณะดังนี้

(1) มีค่านิยมที่เหมาะสมกลมกลืนกับสังคม วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่แต่ละบุคคลสามารถใช้เป็นรากฐานการตัดสินใจอันสำคัญของชีวิต

(2) มีความสมดุลระหว่างความปรารถนา และความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึงความสมปรารถนา

(3) มีจุดมุ่งหมายของชีวิต เช่น มีแนวความคิดและหลักปรัชญาในการดำรงชีวิต การรู้จักกลยุทธบริหารตนเอง เป็นต้น

(4) มีชีวิตกลมกลืนกับครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อม

แบตเตน (T.R. Batten อ้างถึงใน สัญญา สัญญาวิวัฒน์ , 2532: 38-39) นักพัฒนาสังคมชาวอังกฤษได้อธิบายลักษณะของคนที่เจริญซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณภาพไว้ดังนี้

1. เป็นคนที่รู้จักคิดอย่างมีจุดหมายปลายทางมากกว่า
2. เป็นคนที่สามารถคาดการณ์อนาคตได้มากกว่า
3. เป็นคนที่สามารถดำเนินกิจกรรมที่ย่างยากซับซ้อนได้มากกว่า
4. เป็นคนที่ยินดีจะรับฟัง และทำความเข้าใจ ความคิดเห็นและความสนใจของผู้อื่น
5. เป็นคนที่มีความชำนาญ ในการที่จะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตนที่มีต่อผู้อื่น

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2546 : 55-78) ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณสมบัติพื้นฐาน ที่สำคัญของบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตอีก 5 ประการ คือ

1. มีความรับผิดชอบ

2. มีความสม่ำเสมอ
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. มีการพึ่งตนเอง
5. มีความซื่อสัตย์เที่ยงตรงไม่คดโกง

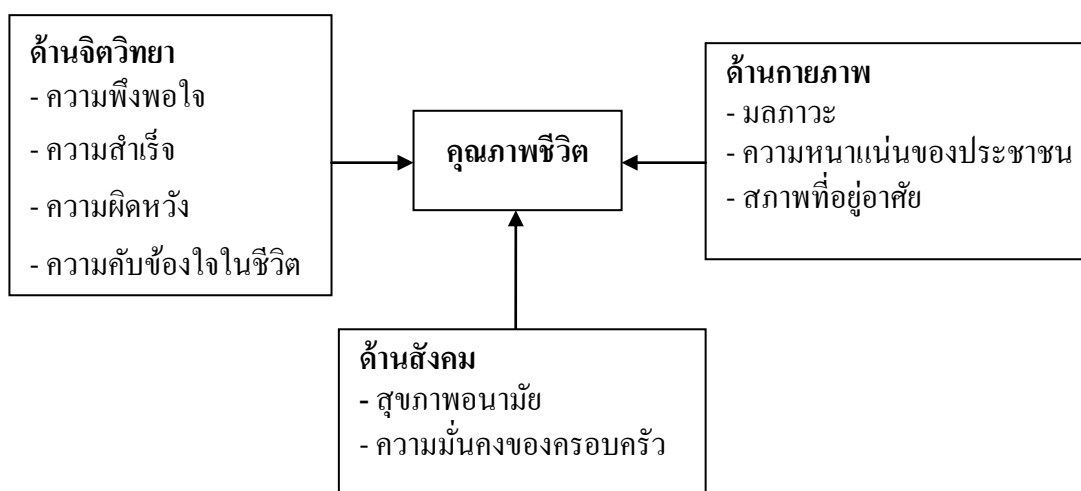
สรุปได้ว่า บุคคลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีจะต้องได้รับสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่ใช้ในการดำรงชีวิต และมีความพึงพอใจที่ต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

1.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต

การพิจารณาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดคุณภาพชีวิต ในระดับบุคคล จัดได้ว่าเป็นการพิจารณาระดับจุลภาค (Micro level) นักวิชาการหลายท่าน ได้กำหนดไว้ดังนี้

แคมเบล และคณะ (Campbell A., 1972: 51 อ้างถึงใน นงเยาว์ อรุณศิริวงศ์, 2553: 11-7) ได้กำหนดองค์ประกอบคุณภาพชีวิตเป็น 3 ด้านคือ

- 1) ด้านกายภาพ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านมลภาวะ ความหนาแน่นของประชากร และสภาพที่อยู่อาศัย
- 2) ด้านสังคม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย และความหนาแน่นของครอบครัว
- 3) ด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความพึงพอใจ ความสำเร็จ ความผิดหวัง และความคับข้องใจในชีวิต ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

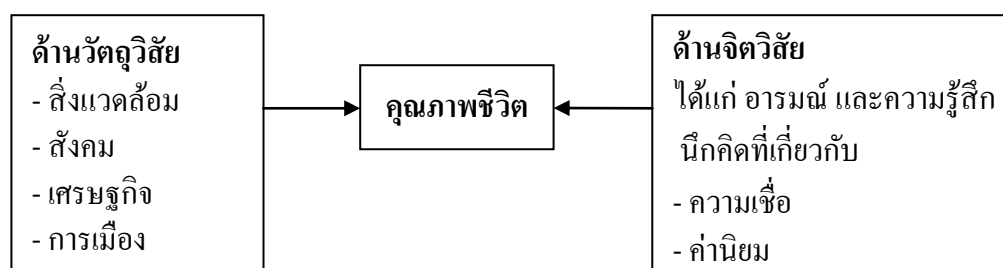
ภาพที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพชีวิตตามแนวคิดของแคมเบล
(อ้างถึงในวิภาพร มาพบสุข, 2550 : 27)

ลิว (Liu, B.C. 1976: 12 อ้างถึงในวิภาพร มาพบสุข, 2550 : 27) อธิบายว่า คุณภาพชีวิตประกอบด้วยปัจจัย 2 ด้าน คือ

1) ด้านจิตวิสัยหรือด้านจิตวิทยา (Subjective Factor or Psychological Factor) ได้แก่ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับความเชื่อและค่านิยมของบุคคล ความรู้สึกรับการเอาใจใส่จากบุคคลรอบข้าง

2) ด้านวัตถุวิสัย (Objective Factor) ได้แก่ สภาพแวดล้อมของบุคคลในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมทั่วไป

องค์ประกอบด้านวัตถุวิสัย เป็นองค์ประกอบที่สามารถวัดค่าของการมีคุณภาพชีวิตได้ชัดเจนแน่นอนกว่าองค์ประกอบด้านจิตวิสัย เพราะเป็นองค์ประกอบเชิงปริมาณ แนวคิดของลิวสามารถอธิบายได้ดังนี้

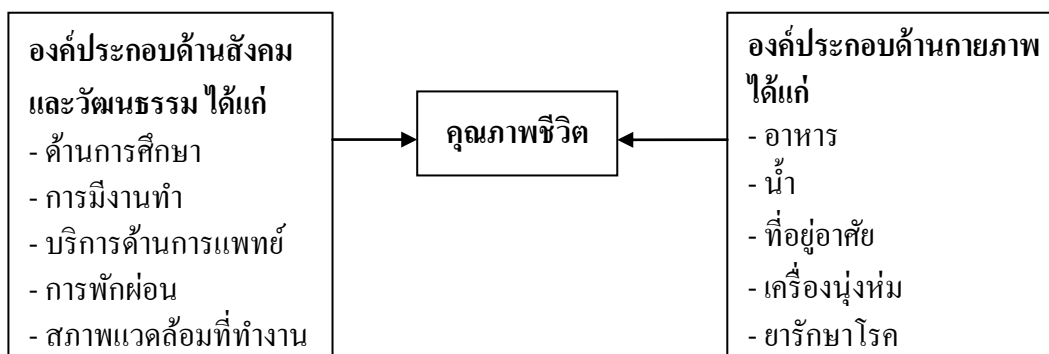
ภาพที่ 4 องค์ประกอบคุณภาพชีวิต

(อ้างถึงในวิภาพร มาพบสุข, 2550 : 28)

ชาร์มา (Sharma, R.C. 1975 : 11 อ้างถึงในวิภาพร มาพบสุข, 2550 : 27) แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเป็นประเภทคือ

1) องค์ประกอบด้านกายภาพ สามารถพิจารณาวัดได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ ปัจจัยด้าน อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เป็นต้น

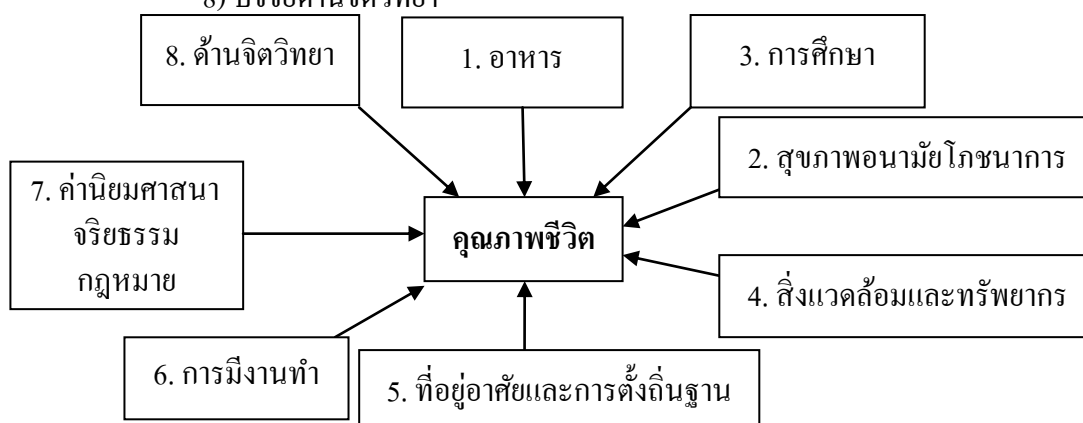
2) องค์ประกอบด้านสังคมและวัฒนธรรม สามารถพิจารณาวัดได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ ปัจจัยด้านการศึกษา การมีงานทำและสภาพแวดล้อมที่ทำงาน การแพทย์และสาธารณสุข การพักผ่อน ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

ภาพที่ 5 องค์ประกอบคุณภาพชีวิตตามแนวของชาร์มา
(อ้างอิงในวิภาพร มาพบสุข, 2550 : 28)

ยูเนสโก (Unesco. Population Education 1981: 1 อ้างอิงในวิภาพร มาพบสุข , 2550: 29) ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต ได้แก่

- 1) อาหาร
- 2) สุขภาพอนามัย และโภชนาการ
- 3) การศึกษา
- 4) สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
- 5) ที่อยู่อาศัย และการตั้งถิ่นฐาน
- 6) การมีงานทำ
- 7) ค่านิยม ศาสนา จริยธรรม กฎหมาย
- 8) ปัจจัยด้านจิตวิทยา

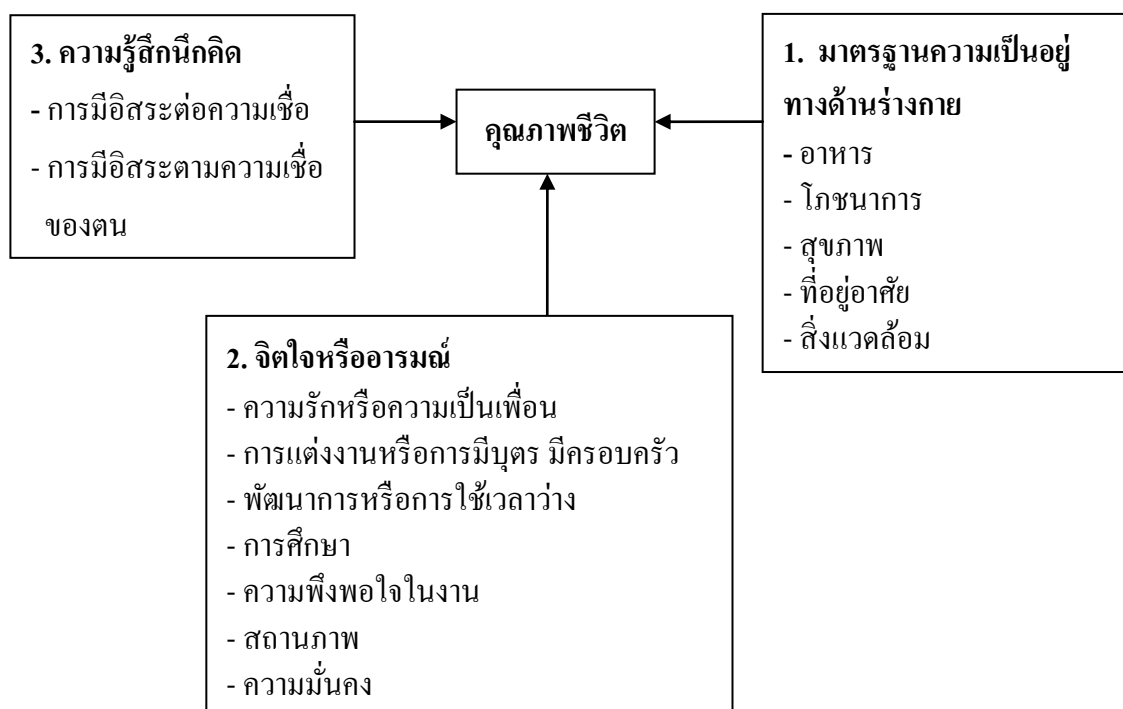
ภาพที่ 6 องค์ประกอบคุณภาพชีวิตในทัศนะขององค์การยูเนสโก
(Unesco 1981 : 1 อ้างอิงใน วิภาพร มาพบสุข, 2550 : 29)

คอนโด (A.K. Kondo in Unesco, 1985 : 66 อ้างถึงในวิภาพร มาพบสุข, 2550 : 29)
เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ 3 ด้านคือ

1) มาตรฐานความเป็นอยู่ทางด้านร่างกาย (Physical Standard of Living) ได้แก่ องค์ประกอบด้าน อาหารและโภชนาการ สุขภาพ ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆ

2) จิตใจ หรืออารมณ์ (Mental or Emotional) ได้แก่ องค์ประกอบด้าน ความรัก หรือความเป็นเพื่อน การแต่งงาน หรือการมีบุตร มีครอบครัว นันทนาการ หรือการใช้เวลาว่าง การศึกษาความพึงพอใจในงาน ความมั่นคง และสถานภาพ

3) ความรู้สึคนึกคิด (Spiritual) ประกอบด้วย การมีอิสระต่อความเชื่อ การมีอิสระต่อการปฏิบัติตามความเชื่อของตน

ภาพที่ 7 ความหมายคุณภาพชีวิตตามแนวความคิดของคอนโด

(อ้างถึงใน วิภาพร มาพบสุข, 2550 : 30)

นิพนธ์ คันทะเสวี (2553 : 6-7) ได้จำแนกองค์ประกอบของการมีคุณภาพชีวิตไว้

5 ประการ คือ

- 1) ด้านร่างกาย
- 2) ด้านอารมณ์
- 3) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- 4) สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม
- 5) ด้านความคิดและจิตใจ

สายสุรี จุติกุล (2553 : 15-18) กล่าวถึงคุณภาพชีวิตของคนไทยว่า การที่คนไทยจะมีคุณภาพชีวิตได้นั้น ต้องมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 5 ประการ คือ

- 1) สุขภาพกาย
- 2) สุขภาพจิต
- 3) การพัฒนาสติปัญญา
- 4) จริยธรรม
- 5) ความเป็นคนไทย

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ระดับบุคคลที่น่าเสนอนั้น พอจะสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่จะทำให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีต้องประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐาน ที่สำคัญคือ

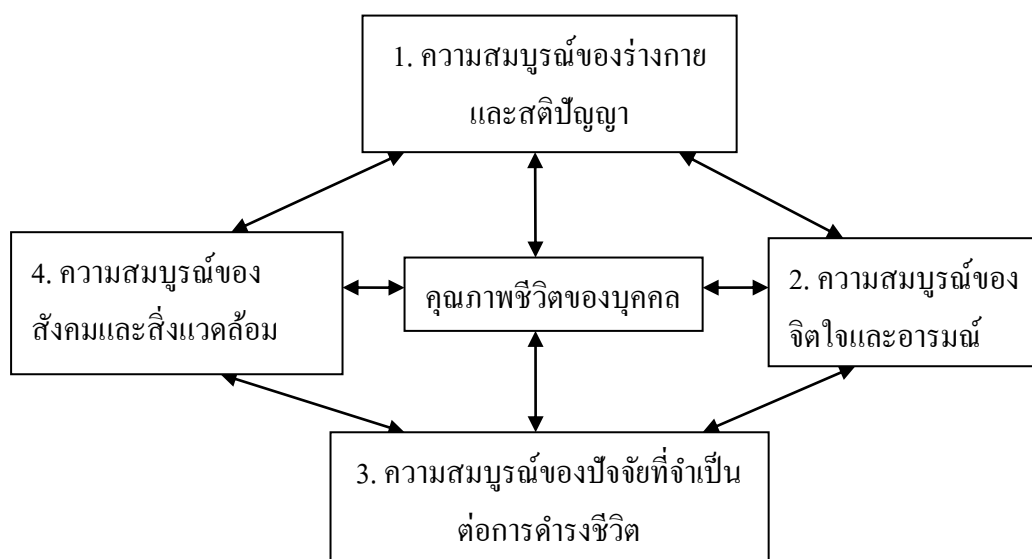
1. ความสมบูรณ์ด้านร่างกาย และสติปัญญา หมายถึง บุคคลใดจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นต้องมีร่างกายปกติ มีอวัยวะครบทุกส่วน มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีการดำรงชีวิตด้านร่างกายอย่างถูกต้องลักษณะมีความสะอาดในการรับประทานอาหาร และการรักษาสุขภาพที่ดี

2. ความสมบูรณ์ด้านจิตใจและอารมณ์ หมายถึง การเป็นผู้มีจิตใจ และอารมณ์ดี มีความมั่นคง ไม่แปรเปลี่ยนง่าย ไม่โมโหง่าย ไม่อิจฉาริษยา มีคุณธรรมประจำใจ มีความซื่อสัตย์ สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตนมีเมตตากรุณา มีมนุษยสัมพันธ์ดำเนินชีวิตด้วยความมีจริยธรรมที่งดงาม มองโลกในแง่ดี มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตและรู้จักบริหารตนเองในด้านต่าง ๆ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

3. ความสมบูรณ์ด้านปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ หมายถึง ความสามารถที่จะจัดหาสิ่งต่าง ๆ ที่จะช่วยในการดำรงชีวิตที่ดีตามฐานะของตนเอง ปัจจัยที่จำเป็นเหล่านี้ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค การได้รับการศึกษา การพักผ่อน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การที่บุคคลได้รับสิ่งเหล่านี้เพียงพอ ย่อมช่วยให้บุคคลมีความสุขสบาย มีความสุข ความพึงพอใจ และมีคุณค่าในชีวิต

4. ความสมบูรณ์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการผูกมิตร และการครองใจคน มีความสามารถในการปรับตัวที่ดีต่อครอบครัวต่อเพื่อนในโรงเรียน ในวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย ในหน่วยงานที่ทำงาน ตลอดจนในวงสังคมทั่วไปทุกๆ สถานที่ รู้จักการมีมารยาท มีวินัย รู้จักวัฒนธรรม ประเพณี และกฎหมาย รู้จักวางตัวได้อย่างเหมาะสม การปฏิบัติตนของบุคคลดังกล่าวย่อมได้รับการยอมรับจากสังคม และเมื่อทุกๆ คนปฏิบัติตนดีย่อมช่วยให้สังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสมบูรณ์ในตนเองเดียวกัน ความสมบูรณ์ของสังคม และสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสะดวกสบาย ร่าเริง และมีความสุข

สรุปได้ว่าองค์ประกอบคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ประการ ล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน และจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคคล ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 8 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล (สำราญ จุช่วย, 2554: 12)

1.3 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต

นักศึกษาย่อมมีความต้องการคุณภาพชีวิตระดับหนึ่งที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพชีวิต จะช่วยให้เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลได้ว่าตนเองมีคุณภาพชีวิตหรือไม่ ระดับใด แนวคิดเกี่ยวกับตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต (quality of life indicators)

ได้มีนักวิชาการ นักคิดนักวิจัยและหน่วยงานได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ไว้หลากหลายทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค หรือในระดับประเทศและในระดับครอบครัว ดังต่อไปนี้

1) องค์การความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD Unesco, 1978: 89 อ้างถึงใน ชูพา อุดมศักดิ์, มปป.) ได้วัดความเป็นอยู่ที่ดีของประเทศต่าง ๆ โดยใช้ดัชนีชี้วัด 8 ด้านคือ

1. สุขภาพ
2. การพัฒนาของปัจเจกบุคคลโดยการเรียนรู้
3. การจ้างงานและคุณภาพชีวิตในการทำงาน
4. เวลาและการใช้เวลาว่าง
5. ความต้องการในเรื่องสินค้าและบริการ
6. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (บ้านประชากร ประโยชน์ที่ประชากรได้รับจากการจัดการสิ่งแวดล้อม)
7. ความปลอดภัยของบุคคลและการบริการกระบวน
8. โอกาสทางสังคมและความไม่เสมอภาค

เอสแคป (ESCAP, 1990: 9-12 อ้างถึงใน พงษ์จิตต์ อธิคมน์นันทะ, 2542: 20) แนวคิดการวัดคุณภาพชีวิตขององค์การเอสแคป ได้มีการปรับปรุงตลอดมา ล่าสุดได้มีการกำหนดตัวแปรหลัก 7 ตัว แยกเป็นตัวชี้วัดรวม 28 ตัว ได้แก่

1. ความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ การใช้จ่าย การออม และความยากจน
2. สุขภาพ ได้แก่ อายุขัยเฉลี่ย การเป็นโรค การตาย โภชนาการ ภัยพิบัติ หรือความหายนะ
3. ชีวิตด้านการใช้สติปัญญา ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ การศึกษานอกโรงเรียน การเรียนรู้ตลอดชีวิต ชีวิตเชิงวัฒนธรรม ชีวิตด้านการใช้หลักเหตุ
4. ชีวิตการทำงาน ได้แก่ การว่างงาน อุบัติเหตุจากการทำงาน ความขัดแย้งทางอุตสาหกรรม สภาพการทำงาน
5. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ที่อยู่อาศัยโครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคม และการติดต่อสื่อสารสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
6. ชีวิตครอบครัว ได้แก่ เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ และความแตกแยกในครอบครัว

7. ชีวิตในชุมชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในสังคม การมีส่วนร่วมทางการเมือง ความวุ่นวายในชุมชน อัตราการเกิดอาชญากรรม

เครื่องชี้วัดจัดทำเป็นแนวทางขององค์การสหประชาชาติ (United Nation – Guidelines) (UN., 1990 : 15 อ้างใน พงจิตต์ อธิมนันทะ, 2542 : 25) มีดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากร
2. การตั้งครอบครัว
3. การเรียนรู้และการบริการสังคม
4. กิจกรรมเพื่อการมีรายได้และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. การกระจายรายได้ การบริโภคและการออม
6. ความมั่นคงทางสังคม และการบริการทางด้านสวัสดิการ
7. สุขภาพ บริการด้านสุขภาพ และการใช้บริการสุขภาพ
8. ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม
9. ระเบียบสังคม และความปลอดภัย

สุพรรณิ ไชยอำพร และสนธิ สมักรการ (2534 : 148 – 158) ได้กล่าวถึงตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยใน 13 ด้าน คือ

1. ครอบครัวประกอบด้วยความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกครอบครัว รวมถึงความสะดวกในการเดินทางไปมาที่อื่น
2. สังคมประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อน เพื่อนบ้าน ผู้คุ้นเคย การมีส่วนร่วมในสโมสร องค์กร สังคม ความสะดวกสบายในการพบปะสังสรรค์
3. การงานประกอบด้วยความมั่นคง ความอิสระ โอกาสในการแสดงความสามารถ โอกาสที่จะก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน รวมทั้งค่าตอบแทนนอกจากนี้ยังรวมถึงความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมงานและสภาพของการทำงาน
4. สุขภาพอนามัยประกอบด้วยความแข็งแรงของสุขภาพร่างกายและการออกกำลังกาย
5. เวลาว่าง และการพักผ่อนหย่อนใจ ประกอบด้วยการใช้เวลาว่างในการเล่นกีฬา ทำงานอดิเรก ชมรายการบันเทิงต่าง ๆ และความสะดวกในการเดินทางไปพักผ่อนหย่อนใจ
6. ความเชื่อเรื่องศาสนา ประกอบด้วยเสรีภาพในการนับถือ การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความศรัทธาต่อหลักธรรมทางศาสนา และการปฏิบัติธรรมของสงฆ์
7. ตนเองประกอบด้วยความภาคภูมิใจในตัวเอง เกี่ยวกับความสำเร็จในชีวิต ทางด้านการงาน การศึกษา และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นรวมทั้งความเชื่อมั่นในตนเอง

8. สาธารณสุข ประกอบด้วย การให้บริการสถานพยาบาล ความสามารถของแพทย์ และพยาบาล

9. การบริโภคสินค้าและการบริการต่างๆ ประกอบด้วย ความหลากหลายของสินค้า คุณภาพสินค้า ราคาสินค้า และการให้บริการร้านค้า

10. ทรัพย์สินประกอบด้วย บ้าน เฟอร์นิเจอร์ สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้าน ยานพาหนะ เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับต่าง ๆ

11. ท้องถิ่น ประกอบด้วย การให้บริการของชุมชนทางด้านสาธารณสุข สาธารณภัย สาธารณูปโภค การศึกษา การขนส่ง และสวัสดิการอื่น ๆ

12. รัฐบาลไทย ประกอบด้วย นโยบายและการบริหารงานด้านเศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

13. ชีวิตในเมืองไทย ประกอบด้วย สิทธิพื้นฐานในการได้รับข่าวสารความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม คุณภาพการศึกษา การเลือกสถานศึกษาในสังคม การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมธรรมชาติ

วอลเลนซ์ (Wallance, 1974 อ้างใน พงษ์จิตต์ อธิคมนันท์, 2542 : 25) เขียนไว้ในหนังสือ “Identific of Quality of Life Indicators for Use in Family Planning Programs” เสนอแนะประเมินคุณภาพชีวิตประกอบด้วย

1. มีสุขภาพและสวัสดิการ
2. มีการติดต่อสื่อสารกันในสภาพสิ่งแวดล้อมของตน
3. เป็นทรัพยากรมนุษย์
4. สามารถติดต่อกับบุคคลได้ทุกคน
5. มีสติปัญญา ร่างกายและอารมณ์ดี
6. มีการพัฒนาเศรษฐกิจ
7. มีความมั่นคงปลอดภัย

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่านักศึกษาต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขณะที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา โดยเฉพาะเมื่อเข้ามาศึกษาในสถาบันการศึกษาใดก็ตามแล้ว สิ่งที่นักศึกษาต้องการ คือ สุขภาพทางร่างกาย ทางจิตใจ ทางสภาพแวดล้อม และทางวิชาการ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถส่งเสริมได้ชัดเจนถึงความมั่นคง เช่น สุขภาพของนักศึกษา สติปัญญา ความรู้ความสามารถและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ นอกจากนี้ความมั่นคงของตัวชีวิตดังกล่าว ยังส่งผลถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจและฐานะของสังคมของนักศึกษาอีกด้วย

1. 4 ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ระดับบุคคล

เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา บุคคลแต่ละคนแต่ละครอบครัวจึงต้องมีการพัฒนาตนเอง ในด้านการศึกษา การมีแนวคิดเจตคติที่ดี การรู้จักบริหารตนเอง การมีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพ มีรายได้ที่พอเพียงต่อการดำเนินชีวิต มีคุณธรรมและศีลธรรม ทุกคนในสังคมสามารถปฏิบัติได้เช่นนี้ก็เท่ากับว่า สามารถช่วยยกระดับทั้งตนเอง และสังคมให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม พัฒนาไปสู่สังคมในอุดมคติ ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมจะลดลงหมดไปได้ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาโสเภณี ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลภาวะเป็นพิษ ฯลฯ ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ จึงใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ ในการที่จะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น จนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการ เพื่อช่วยให้สมาชิกทุกคนในสังคมมีความกินดีอยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์

การพัฒนาตนเองถือว่าเป็น สิ่งสำคัญมาก มนุษย์เราทุกคนต้องรู้จักความเด่นและความด้อยของตนเองก่อน การรู้ความเด่นก็เพื่อทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถของตน การรู้ความด้อยก็เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของตน หลาย ๆ คน มักมองไม่เห็นความผิดพลาดของตน แต่จะมองเห็นความผิดพลาดของผู้อื่นได้ง่าย ซึ่งความสำคัญของการพัฒนาตนเองไปได้ดั้นนั้น ต้องอาศัยพื้นฐานความเชื่อและองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ดังที่มีผู้ให้ข้อทัศนะดังนี้

ประยูทธ ปยุตโต. (ป.อ. ปยุตโต, 2537 : 2) ให้แนวคิดว่า “ความเชื่อในความเป็นมนุษย์ที่พัฒนาได้ หรือเชื่อในความเป็นมนุษย์ว่า เป็นสัตว์ที่พัฒนาได้ จะทำให้เกิดจิตสำนึกที่จะต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองซึ่งแสดงอาการออกด้วยการเป็นผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน อันชี้บ่งถึงความเป็นผู้พร้อมที่จะฝึกฝนพัฒนาตนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตสำนึกในการศึกษาหรือฝึกฝนพัฒนาตน จะทำให้บุคคลมีท่าทีต่อประสบการณ์ทั้งหลายอย่างที่เราเรียกว่า มองทุกอย่างเป็นการเรียนรู้ที่จะเอามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตน”

ดังนั้น ประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

- 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยทำให้บุคคลดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขไปด้วย
- 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิต กระตุ้นให้บุคคลและสังคมเกิดความกระตือรือร้นคิดที่จะปรับปรุงตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
- 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญา มีเหตุผล ความมีคุณธรรม จริยธรรม หลักจิตวิทยา หลักการบริหาร เพื่อมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม

4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคมมีการอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง และปัญหาสังคม

5) การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้บุคคล และสังคมที่มีความรู้ความเข้าใจ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เกิดการร่วมมือ ร่วมใจ ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี และค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม

จากความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตดังกล่าว จะเห็นว่ามนุษย์มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ความสามารถที่พัฒนาได้ และเมื่อได้รับการพัฒนาแล้วจะมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ จะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และมีความสุขบนพื้นฐานความต้องการของมนุษย์

1.5 การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การศึกษานับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างคนให้มีคุณภาพชีวิตอันพึงปรารถนาทั้งนี้เพราะบุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถ้าได้รับการศึกษาที่ถูกต้อง การศึกษาช่วยให้คนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างฉลาด ประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพ สามารถปรับตัวและแก้ปัญหาได้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ลิปพนนท์ เกตุทัต (2538: 90-96) ได้กล่าวสนับสนุนว่า การศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลและการศึกษาจะช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพสูงขึ้นได้ ถ้าการศึกษานั้นจัดขึ้นอย่างเหมาะสม และยังได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

1. ควรคำนึงถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต คือ ปัจจัยสี่ トラบโดที่คนเรายังมีความหิว มีความอดอยาก ป่วยไข้ ย่อมไม่เกิดการพัฒนาที่ดีได้

2. ควรให้บุคคลที่เรียนมุ่งพัฒนา โดย สามารถกำหนดชีวิตของตนเองได้บ้างพอสมควรถ้าตราบโดที่การดำรงชีวิตของประชาชนยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของกลุ่มบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือคนใดคนหนึ่งแล้ว ประชาชนย่อมไม่กระตือรือร้นที่จะต่อสู้เพื่อปรับปรุงตนเอง แต่จะปล่อยชีวิตให้ขึ้นอยู่กับโชคชะตา อันเป็นเหตุให้บุคคลเหล่านั้นขาดความมั่นใจ ขาดความภูมิใจในตนเองและชีวิตของเขาจะหาความสุขได้ไม่เต็มภาคภูมิ

3. ควรคำนึงถึงความเป็นอยู่ที่สามารถจะจัดตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสถานที่ที่มีอยู่เดิมและพยายามใช้ความรู้และเทคโนโลยีอื่น ๆ เข้าช่วยตามความเหมาะสม

4. คำนึงถึงการเสริมให้ประชาชนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยใช้เหตุผลเข้าช่วยสามารถใช้ความคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ซึ่งช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 15) ได้มีนโยบาย การพัฒนา สังคมและคุณภาพชีวิต นักเรียน นักศึกษาไว้ ดังนี้

1) ลงทุนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบครอบคลุมการพัฒนาครู หลักสูตร สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพ และความรู้ของนักเรียนตามแผนการเรียน การสอนอย่างสัมพันธ์กับทรัพยากรและปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การสร้างระบบการ เรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน และการเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาในภูมิภาค

2) จัดให้คนไทยทุกคนมีโอกาสรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก รวมทั้งบุคคลออทิสติก เด็กสมาธิสั้น และผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเพิ่มโอกาสในการศึกษาต่อ ผ่านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและเชื่อมโยงกับนโยบายการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความ ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ของประเทศ รวมทั้งต้องยอคให้ทุนการศึกษาทั้งในและ ต่างประเทศ

3) ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและคุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มี รายได้ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม พัฒนาหลักสูตรสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยและ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยและประวัติศาสตร์ เพื่อสร้างจิตสำนึกในความเป็นไทย พร้อมทั้งขยายบทบาทของระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ผ่าน องค์กรต่างๆ เช่น สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ ระบบห้องสมุดสมัยใหม่ หรืออุทยานการ เรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ การเรียนรู้แห่งชาติ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ ศูนย์พัฒนาด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ ศูนย์บำบัดและพัฒนาศักยภาพของบุคคลออทิสติก เด็กสมาธิสั้น และผู้ด้อยโอกาสอื่นๆ

4) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ อย่างจริงจัง ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนรู้ทางไกล จัดให้มีการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อย่างกว้างขวาง จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประกอบแผนการเรียนการสอนของครูให้ สถาบันการศึกษาอย่างทั่วถึง ตลอดจนพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ

5) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาให้มีความเป็นเลิศด้านการ ศึกษาวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรม การให้บริการวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง การผลิตและพัฒนา กำลังคน ให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ พร้อมทั้งเร่งผลิตกำลังคน ระดับอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและมีเส้นทางอาชีพที่ชัดเจนเพื่อสนับสนุนขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศด้านต่างๆ เช่น ปิโตรเคมี ซอฟแวร์ อาหาร สิ่งทอ บริการสุขภาพ การท่องเที่ยว และการบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการ เป็นต้น ตลอดจนจัดให้มีการรับรองสมรรถนะของ บุคคลในการประกอบอาชีพและสานต่อการขยายบทบาทศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน

6) ส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ด้วย มาตรการที่เป็นรูปธรรม ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พร้อมรับ การถ่ายโอนการจัดการศึกษา ตลอดจนการปรับระเบียบวิธีเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสนับสนุนการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน

7) ส่งเสริมกลไกการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยครอบคลุมระบบการวางแผนการบริหารจัดการ การกำกับดูแล และการติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการ ปรับกลยุทธของการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มุกดา ยูพาเมืองปัก (2550) กิจกรรมแนะแนวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต.(online) วันที่สืบค้น 10 มกราคม 2556 สืบค้นจาก www.google.com ได้กล่าวใน กิจกรรมแนะแนวกับการ พัฒนาคุณภาพชีวิตว่า นักการศึกษา นักปราชญ์ นักคิด นักบริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เรียน ได้ให้ แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ การเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งทางด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อ เกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความ คิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

คนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้าน หนึ่งหรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน เช่น ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเอง ได้ เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี ความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้ อย่างเต็มศักยภาพ และทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติได้

คนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพกายและใจดี เป็นคนร่าเริง แจ่มใส ร่างกาย แข็งแรงจิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพ ปลอดภัยจากการตก เป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข ท่ามกลางสภาพสังคมปัจจุบันนับเป็นสิ่งยากยิ่ง โดยเฉพาะในยุคที่ สังคมโลกมีการเปลี่ยน ไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เทคโนโลยี ส่งผลกระทบ โดยตรง และโดยทางอ้อมต่อการดำเนินชีวิตของคน ทุกเพศ ทุกช่วงวัยของชีวิต ปัญหาสังคมได้ทวี ความซับซ้อน รุนแรงขึ้นทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการมีค่านิยมฟุ้งเฟ้อ การเลียนแบบ การแพร่ ระบาดของสาร เสพติด การก่ออาชญากรรม การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย ความอ่อนไหวทางจิตใจ ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุสำคัญ คือ บุคคลไม่รู้จักตนเองและสภาพแวดล้อมที่ดีพอ ขาดทักษะการคิด

ตัดสินใจแก้ปัญหา และไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ ซึ่งจำเป็นที่สถานศึกษา ต้องใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ตั้งแต่เยาว์วัย เพราะจุดมุ่งหมายของการแนะแนวเป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพ เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนิน ชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา รู้จักคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาในช่วงวิกฤต วางแผนการศึกษาต่อ และพัฒนาตนสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ รวมทั้ง ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้น การแนะแนวจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคน โดยองค์รวม ทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ ให้เป็นบุคคลที่สามารถบูรณาการ ความคิด ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเข้าสู่วิถีชีวิตคนไทยได้อย่างเหมาะสม

จะเห็นว่าการศึกษามีความสำคัญ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของบุคคล สามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ ความคิดในการแก้ปัญหา สามารถเข้าใจระเบียบของสังคม มีเหตุผล ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข เมื่อคนในสังคมเป็นสุขส่งผลต่อสังคมก็จะปกติสุขไปด้วย

1.6 คุณภาพชีวิตในสถาบันการศึกษา

จากการศึกษาความหมายของคุณภาพชีวิตในสถาบันการศึกษา พบว่ามีผู้ที่ให้ความหมาย หรือคำนิยาม ของคำว่า “คุณภาพชีวิตในสถาบันการศึกษา ” ไว้อย่างชัดเจน และมีผู้ให้ความหมาย กว้างๆไว้ดังนี้

จุฬาลักษณ์ สุนทรวีภาต (2540) : 4) คุณภาพชีวิตของผู้เรียน หมายถึงสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ในขณะที่ศึกษาในแต่ละสถาบันการศึกษา การได้รับการบริการต่างๆจากสถานศึกษา การส่งเสริม พัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ ความสุขเมื่อได้อยู่ในสถานศึกษา

พิศมัย เครือชาวี (2544) : 4) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงความรู้สึกรู้สึกต่อครูผู้สอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีผลต่อความรู้สึกพอใจ ความรู้สึกทางบวกในขณะที่ใช้ชีวิต อยู่ ส่งผลให้การแสดงออกของพฤติกรรมเป็นไปในลักษณะต่อต้านหรือคล้อยตาม

กนกวรรณ ทองคำสิง (2552) : 30) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตของนักเรียน นักศึกษา เมื่ออยู่ใน สถานศึกษา หมายถึงความรู้สึกพอใจ ความรู้สึกเป็นสุข กระตือรือร้นที่จะมาเรียน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลวัยรุ่น ในช่วงอายุ 13 – 18 ปี (2535 : 10) ได้มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน นักศึกษา ที่กำลังอยู่ในช่วง วัยรุ่น ไว้ดังนี้

1) มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ มีการเจริญเติบโต สมเพศ สมวัย ร่าเริง แจ่มใส มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ รู้จักรักษาสุขภาพอนามัย มีนิสัยการบริโภคที่เหมาะสม หลีกเลี่ยงอบายมุขต่างๆและสิ่งเสพติด

2) มีการใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักความจริง มีโลกทัศน์กว้าง รู้จักการปรับตัวและวางตัวได้อย่างเหมาะสม รู้จักการคิดวิเคราะห์ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และมีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

3) มีคุณธรรมและมีน้ำใจ มีความเอื้ออาทร รู้จักคิด มีความกล้าหาญ เป็นคนมีคุณธรรมและมีน้ำใจ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความกตัญญู

4) รักประเทศไทย มีความภูมิใจในความเป็นไทย รักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง สนใจที่จะทำประโยชน์เพื่อท้องถิ่น มีความรักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

5) รู้จักการพึ่งตนเอง มีความรู้ความสามารถ มีนิสัยรักการทำงาน มีความขยันอดทน ประณีต ประหยัด รู้จักคุณค่าของเงินและเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

จากแนวคิดและความหมายดังกล่าวจะเห็นว่าสถาบันการศึกษามีส่วนสำคัญในการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน ให้มีการใช้ชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุขและครู-อาจารย์ ผู้สอนคือส่วนหล่อหลอมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มเต็มตามศักยภาพแห่งตนโดยมีปัจจัยสำคัญทั้งสถานที่ การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม การสร้างวินัยและการดูแลเอาใจใส่ เป็นที่ปรึกษาชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้เรียน จะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในขณะที่ศึกษาอยู่

องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในสถานศึกษา

มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ในสถานศึกษาของผู้เรียนไว้ดังต่อไปนี้

จุฬาลักษณ์ สุนทรวีภาต (2540 : 4) ได้เสนอข้อสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของผู้เรียนประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านร่างกาย ได้แก่ ความเจริญเติบโตของร่างกาย การรับประทานอาหารที่ดีมีคุณภาพ การออกกำลังกาย การได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีของสถานศึกษาและมีความปลอดภัย
2. ด้านวิชาการ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ การแสดงออกทางวิชาการ การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่ การมีสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรมได้บำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนได้รับการยอมรับ

4. ด้านสังคม ได้แก่ การมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม ได้สร้างความสัมพันธ์กับคนที่อยู่รอบๆตัว การได้รับความช่วยเหลือจากสังคม

5. ด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษา ได้แก่ พื้นที่ การบริการต่างๆ ที่สถาบันการศึกษาจัดให้ เช่น ห้องน้ำ ห้องสมุด ห้องวิชาการ ห้องทะเบียนวัดผลและห้องการเงิน เเบญจวรรณ หอมหวาน (อ้างถึงใน สุพรรณนิการ์ มาศขยง , 2554 : 11) กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในสถาบันการศึกษาไว้ 9 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการเรียน หมายถึง สภาพที่ ผู้เรียนรับรู้และประเมินตนเองเกี่ยวกับโอกาสในการแสดงออกทางวิชาการ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ทั้งกิจกรรมในหลักสูตรและนอกหลักสูตร งานที่ได้รับมอบหมาย การสอนของอาจารย์

2. ด้านความพอใจในสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมและความรู้สึกของผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา ซึ่งเกิดจากการได้รับประสบการณ์ในขณะที่ ที่ศึกษาอยู่ รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆของสถาบันการศึกษา

3. ด้านความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ หมายถึงระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการบริการต่างๆ ที่สถาบันการศึกษาจัดให้ ทั้งด้านการสงเคราะห์ในด้านอาหาร เครื่องใช้ส่วนตัว สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น โทรศัพท์ ไฟฟ้า ประปา การจัดที่พักอาศัยหรือสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

4. ด้านความเครียด หมายถึงภาวะที่ร่างกายและจิตใจของ ผู้เรียนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งที่มาจากภายในหรือภายนอกร่างกาย ที่คุกคาม ขัดขวางความต้องการของตนเอง

5. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม หมายถึงสภาพที่นักเรียนรับรู้และประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมและความรู้สึกของตนเองที่แสดงออกต่อเพื่อน ครู และบุคลากรและสิ่งแวดล้อม

6. ด้านความรู้สึกละตัวตนเอง หมายถึงการรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่นักเรียนมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง

7. ด้านบูรณาการทางสังคม หมายถึงสภาพที่ ผู้เรียนรับรู้และประเมินตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

8. ด้านนันทนาการ หมายถึงสภาพที่นักเรียนรับรู้และประเมินตนเองเกี่ยวกับโอกาสหรือพฤติกรรมของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์ สุขภาพจิตในด้านที่พึงประสงค์ของสังคม

9. ด้านสุขภาพ หมายถึงการรับรู้สภาพทางร่างกายของผู้เรียน ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บป่วยทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องการนอนหลับและพักผ่อน ซึ่งการรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

จากข้อมูลดังกล่าวเห็นว่าองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของผู้เรียนประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านร่างกาย 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4) ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย
- 5) ด้านวิชาการ นั่นหมายความว่า ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่ออยู่ในสถาบันการศึกษานั้นด้วยการได้รับการพัฒนาทั้ง 5 ด้านดังกล่าว

1.7 การจัดการสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษามีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียน และเป็นสถานที่ในการอบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้ ความคิด ทักษะ และทัศนคติที่นำไปสู่การดำรงชีวิตในอนาคต รวมทั้งมีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมให้เกิดความสงบสุข และความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาเป็นการผสมผสานกันระหว่างหลักสูตร เนื้อหา สารวิชาที่เรียน คณะอาจารย์ กฎระเบียบข้อบังคับ การปกครอง และเพื่อนร่วมชั้นเรียนและร่วมสถาบันการศึกษา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน ทั้งในด้านการพัฒนาความคิด การสร้างเสริมประสบการณ์ การปรับตัวและบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับสภาพและการดำรงชีวิตในสังคม ดังนั้นการจัดการสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นอย่างดี การจัดการสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาเป็นหน้าที่โดยตรงของสถาบัน เพราะสถาบันการศึกษาเป็นที่รวมผู้เรียนซึ่งมาจากหลายที่มารวมกัน สถาบันการศึกษาที่มีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี จะส่งผลให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีตามไป ด้วยสภาพแวดล้อมภายในสถาบันเกิดจากคุณลักษณะ 4 ด้าน (สุพรรณิการ์ มาศยคง, 2554: 15) หมายถึง

- 1) ด้านนิเวศวิทยา (Ecology) หมายถึง คุณลักษณะ ทางด้านกายภาพที่มีอยู่ในสถาบันการศึกษา เช่น ขนาดเนื้อที่ของสถาบันการศึกษา ขนาดของห้องเรียน อายุของสถานที่ใน

การก่อสร้าง ลักษณะของอาคารเรียน ความสะอาดของอาคารเรียน รวมถึงเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในอาคารเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนและการจัดห้องเรียน

2) ด้านสภาพแวดล้อม ที่เป็นนามธรรม (Milieu) หมายถึงคุณลักษณะของสิ่งต่างๆที่ดำรงอยู่และเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษารวมทั้งความสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่ในสถาบันเดียวกัน ได้แก่ ลักษณะของแต่ละบุคคล แรงจูงใจ ความพึงพอใจในงานที่ได้รับผิดชอบ ขวัญ และกำลังใจ คุณภาพของหลักสูตร คุณลักษณะของผู้บริหาร คุณลักษณะของครู การเปลี่ยนงานของครู และกลุ่มเพื่อน

3) ด้านระบบสังคม (Social System) หมายถึงคุณลักษณะของระบบการจัดการองค์กร โครงสร้างของการบริหารองค์กร การบริหารการศึกษา รูปแบบการสื่อสาร การตัดสินใจ และโครงการฝึกอบรม

4) ด้านประเพณีวัฒนธรรม (Culture) หมายถึงคุณลักษณะของค่านิยม ความเชื่อ ปทัสถาน และเจตคติที่มีอยู่ของบุคคลในสถาบันการศึกษา

คุณลักษณะทั้ง 4 ด้านดังกล่าว มีความสัมพันธ์ที่ส่งผลให้เกิดบรรยากาศการเรียนให้แก่ผู้เรียน บรรยากาศของสถาบันการศึกษาที่น่าเรียนน่าอยู่เกิดขึ้นได้จากการบริหารของผู้บริหารสถาบัน

องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านกายภาพ องค์ประกอบด้านจิตภาพ และองค์ประกอบด้านสังคม ซึ่งแต่ละองค์ประกอบส่งผลต่อแนวความคิด การเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนในลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงต้องจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ครบถ้วน โดยแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านกายภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ อุปกรณ์การสอนต่างๆ รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เป็นต้น สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ จะส่งผลต่อการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน แบ่งออกเป็นสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ดังนี้

(1) สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ประกอบด้วย ห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนต่างๆ ได้แก่ ห้อง พื้นห้อง ผนัง ประตู หน้าต่าง ขนาดและพื้นที่ว่างภายในห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ อุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียน รวมทั้งแสงสว่างจากหลอดไฟประดิษฐ์และแสงสว่างจาก

ธรรมชาติของดวงอาทิตย์ นอกจากนี้อุณหภูมิในห้องเรียน ความชื้นของอากาศ การถ่ายเทของอากาศ การระบายอากาศโดยธรรมชาติ และการระบายอากาศจากอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ได้แก่ พัดลม เครื่องปรับอากาศ ก็เป็นสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่วนเสียง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างบรรยากาศของผู้สอน จากเครื่องขยายเสียงหรือจากตัวผู้สอน และผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีระดับความดังที่พอเหมาะ

(2) สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ แหล่งความรู้ต่างๆ เช่น แหล่งวิทยุบริการ ห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง โรงฝึกงาน ห้องสมุด ศูนย์วัฒนธรรมต่างๆ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับการเรียน การศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากในห้องเรียน

(3) องค์ประกอบด้านจิตภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกจิตใจ เจตคติของผู้เรียนที่มีผลต่อการเรียนการสอน แบ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบคือ

ก. องค์ประกอบด้านผู้เรียน

(1) บุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้เรียน จะมีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของ ผู้เรียนที่สำคัญ ได้แก่ การร่วมกิจกรรม การเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ การสมาคมภายในกลุ่ม ความมีระเบียบในการทำงาน ความเป็นประชาธิปไตย

(2) ระดับสติปัญญาของผู้เรียนมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเลือกเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับภูมิความรู้และระดับสติปัญญาของผู้เรียนด้วย

(3) สถานภาพทางครอบครัว พื้นฐานทางครอบครัวจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ซึ่งหากสถาบันได้รับทราบว่าผู้เรียนมาจากสภาพครอบครัวอย่างไร ก็สามารถจัดสภาพแวดล้อมได้เหมาะสม เช่น จัดหาทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีสภาพครอบครัวที่ยากจน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีกำลังใจที่จะศึกษาเล่าเรียนมากยิ่งขึ้น

ข. องค์ประกอบด้านผู้สอน

(1) บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูที่ ผู้เรียนต้องการ ได้แก่ อารมณ์ดี ร่าเริง ยิ้มแย้ม

แจ่มใส ไม่ดูดำนักเรียนโดยไม่มีเหตุผล พุดจาไฟเราะอ่อนหวาน ไม่หยาบคาย ดื่มสุรา ยาเสพติด และเล่นการพนัน

(2) ความรู้และประสบการณ์ของครูมีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนจากครูที่มีคุณวุฒิสอง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากครูที่มีคุณวุฒิต่ำ เนื่องจากครูที่มีคุณวุฒิสอง ย่อมจะผ่านกระบวนการและเทคนิควิธีการสอนและวิชาการมากกว่าครูที่มีคุณวุฒิต่ำ และยังถ้าได้สอบตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่ได้เรียนมาด้วยแล้ว จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

(3) เทคนิคการสอน การสอนของครูเริ่มตั้งแต่ การวางแผนการสอน การดำเนินการสอนและการประเมินผล จากงานวิจัยพบว่า การวางแผนการสอนเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี จะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

ค. องค์ประกอบทางด้านสังคม

ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอน รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของ สถาบันการศึกษา องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคม เช่น

(1) การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(2) การสร้างแรงจูงใจ หากผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น แรงจูงใจจะมีทั้งภายนอกและภายใน สำหรับแรงจูงใจภายนอกนั้น ผู้สอนสามารถกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ต้องการได้

(3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ความสำเร็จด้านวิชาการและพฤติกรรมของผู้เรียน มีผลมาจากความสัมพันธ์ที่มีระหว่างครูกับผู้เรียน กล่าวคือ คุณภาพของความสัมพันธ์และการให้ความสนับสนุน ร่วมมือกันส่วนบุคคลในชั้นเรียน มีผลต่อระดับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้านการเรียนการสอน

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาเป็นอีกด้านหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มพูนสติปัญญาและเกิดความสุขเมื่ออยู่ในสถานที่แห่งนั้น นอกจากนี้

องค์ประกอบด้านผู้เรียนและองค์ประกอบด้านผู้สอน ยังส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านการวิชาการ ได้บรรลุผลสำเร็จมากขึ้น

1.8 หลักการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา สามารถจัดได้ 3 ลักษณะ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553: 14)

ลักษณะที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณภายในสถาบัน อาคารเรียน ห้องเรียน ภูมิทัศน์ ครุภัณฑ์ วัสดุต่างๆ สิ่งมีชีวิตแสดงลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ได้แก่ ความชุ่มชื้น การถูกสุขลักษณะ ความร่มรื่น ความสวยงาม ความเป็นระเบียบและความสะอาด

ลักษณะที่ 2 สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ได้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศที่น่าเรียนรู้ ซึ่งสามารถจัดได้โดยการสร้างบรรยากาศให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การให้ผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความเป็นกันเอง การให้เกียรติซึ่งกันและกัน การส่งเสริมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม และการส่งเสริมความสามารถการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

ลักษณะที่ 3 สภาพแวดล้อมทางการบริหารและการจัดการ ได้แก่ การดำเนินการใด ๆ ภายในขอบเขตของสถาบันการศึกษาที่ปฏิบัติให้สำเร็จด้วยความร่วมมือของบุคลากร สังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบ ลักษณะของการบริหารและการจัดการที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี เริ่มจากการกำหนดนโยบายให้บุคลากรในสถาบันการศึกษามีส่วนร่วม มีการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพปัจจุบันมากำหนดนโยบายแก้ปัญหา การพัฒนางานของสถาบันการศึกษา การมอบหมายหรือสั่งการตามสายงานบังคับบัญชา ควรมีความชัดเจนและเหมาะสมกับความสามารถ มีการยกย่องชมเชย สร้างขวัญกำลังใจ และการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถาบัน สามารถดำเนินการให้เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุจับต้องได้ และสามารถพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นจากการดำเนินงานของสถาบันดังนี้

1) พื้นที่และบริเวณในสถาบันต้องมีเพียงพอแก่การใช้ประโยชน์ต่างๆ ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ สามารถรับแสงสว่างจากธรรมชาติได้มาก มีการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น สวยงามด้วยไม้ดอกไม้ประดับและมีรั้วโดยรอบ

2) อาคารเรียน เป็นสิ่งก่อสร้างที่ควรหันหน้าไปทางทิศที่รับลมได้สะดวก แสงแดดหรือฝนไม่รบกวนมากนัก ควรตกแต่งห้องด้วยสีที่เย็นตา ประกอบไปด้วยรูปภาพที่สวยงามและคำนึงถึงความสะดวก อากาศถ่ายเทได้เป็นอย่างดี

3) ห้องเรียนและเครื่องใช้ในห้องเรียน การจัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ ไม่ควรจัดแบบติดกับพื้นห้องเรียนตายตัว ต้องให้สามารถเคลื่อนที่ได้ มีความเหมาะสมต่อการจัดกลุ่มของผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์อย่างอื่น การจัดแถวของโต๊ะเรียนต้องจัดให้มีช่องว่างสามารถเดินผ่านได้

4) การถ่ายเทอากาศและแสงสว่าง ห้องเรียนต้องไม่มีความร้อนและกลิ่น ถ้าห้องเรียนมีการระบายอากาศไม่ดีพอจะทำให้ร้อนอบอ้าว มีกลิ่นไม่ดี ทำให้ผู้เรียนเฉื่อยชาไม่กระปรี้กระเปร่าและอาจทำให้เกิดโรคติดต่อได้ง่าย ต้องมีช่องระบายอากาศ หน้าต่าง ประตูปิดพื้นที่สำหรับถ่ายเทอากาศอย่างเพียงพอ ตัวอาคารเรียนไม่ควรตั้งอยู่ในที่ ที่มีสิ่งกีดขวางทางลม ห้องเรียนควรมีแสงสว่างพอแก่การเรียนการสอน

5) เสียง ห้องเรียนที่ดีต้องออกแบบให้สามารถป้องกันเสียงรบกวนได้ ถ้ามีเสียงดังมาก เล็ดลอดเข้ามาในห้องเรียนจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน นักเรียนจะขาดสมาธิ ฟังครูสอนไม่ได้ยิน

6) ห้องพยาบาล ทุกสถาบันการศึกษา ต้องจัดให้มีห้องพยาบาลเพื่อดำเนินงานด้านสุขภาพของผู้เรียน ควรจัดห้องพยาบาลไว้ชั้นล่างของอาคารเรียน เพื่อให้นักเรียนใช้ได้สะดวก และภายในห้องพยาบาลต้องจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฐมพยาบาลอย่างครบครัน

7) โรงอาหารสวัสดิการร้านค้า ควรจัดให้มีโรงอาหารหรือที่สำหรับให้ผู้เรียนรับประทานอาหาร มีโต๊ะที่นั่งเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดเพียงพอ มีภาชนะสำหรับรองรับเศษอาหารที่ถูกสุขลักษณะ มีระเบียบและได้รับการดูแลรักษาความสะอาดตลอดเวลา

8) สนาม สถาบันการศึกษาควรจัดให้มีสนามทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก โดยสนามใหญ่ควรอยู่ด้านหน้าสถาบันหรือด้านหลังสถาบัน เพื่อใช้ในการออกกำลังกายและจัดการเรียนการสอน วิชานันทนาการให้แก่นักศึกษา สภาพสนามควรเป็นพื้นที่ราบเรียบไม่มีหลุมหรือบ่อ มีการปลูกหญ้าและดูแลรักษาเป็นอย่างดี ริมขอบสนามควรปลูกต้นไม้ใหญ่ให้เกิดร่มเงา สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของผู้เรียนและเกิดทัศนียภาพสวยงาม

9) น้ำดื่ม น้ำใช้ ทุกสถาบันการศึกษาต้องจัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดปราศจากเชื้อโรค และมีปริมาณเพียงพอแก่ผู้เรียน

10) ห้องสุขา สถาบันการศึกษาต้องจัดห้องสุขาให้ถูกสุขลักษณะสำหรับนักศึกษา มีความเพียงพอและรักษาความสะอาด มีห้องสุขาชายและหญิง แยกกันเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้สะดวกยิ่งขึ้น

11) การกำจัดขยะมูลฝอย ขยะที่เกิดขึ้นใน สถาบันการศึกษามี 2 ชนิด คือ ขยะแห้ง และขยะสดหรือขยะเปียก ต้องมีการดูแลและเก็บให้ถูกวิธี มิฉะนั้นจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลง และเชื้อโรค และยังเป็นภาพที่ไม่น่าดู หากสถาบันปล่อยปะละเลยดูแลความสะอาด นักศึกษาจะขาด การชี้แนะแนวทางและไม่เห็นแบบอย่างที่ดีของการทิ้งขยะให้ถูกที่ ฉะนั้นสถาน ศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับถังขยะที่มีไว้ให้ใส่ขยะด้วย

12) การรักษาความสะอาดและการดูแลรักษาสสิ่งทีสถาบันการศึกษาต้องดูแลรักษา ให้สะอาดอยู่เป็นประจำ คือ บริเวณอาคารเรียนและสนาม ห้องเรียน อุปกรณ์และเครื่องใช้ในการ เรียน เช่น กระดาน โต๊ะ เก้าอี้ ตู้หนังสือ ท่อน้ำโสโครกหรือรางระบายน้ำ และทางเดินเท้าภายใน บริเวณสถานศึกษา

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า การจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบ สำคัญที่สามารถเอื้อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ และมีความสุขเมื่อก้าวเข้ามาในสถาบันการศึกษาทุก วัน ความสวยงาม ความสะอาดของสถานที่ สร้างความกระปรี้กระเปร่าให้แก่ผู้เรียน ความสามารถในการสอนของครูผู้สอนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และอุปกรณ์การเรียนการสอนในสถาบันเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้เรียน ทั้งหมดนี้คือสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ขณะที่อยู่ในสถาบันการศึกษา

2. แนวคิดทางสังคมและทฤษฎีสังคม

แนวคิดทางสังคม (Social thought) หมายถึง ความคิดของมนุษย์โดยมนุษย์และเพื่อบุคคล ความคิดที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา จะกระทำโดยคนเดียว หรือหลายคนก็ได้ กรณีที่คิดคนเดียวก็ต้องเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นด้วย แม้ไม่ยอมรับทั้งหมดก็อาจยอมรับเพียงบางส่วน ความคิดนั้นจึงคง อยู่ได้

Emory Bogardus (อ้างถึงใน สุพรรณิการ์ มาศยง, 2554 : 21-23) ได้ให้ความหมายแนวคิดทางสังคมว่า “เป็นความคิดเกี่ยวกับการสอบถามหรือปัญหาทางสังคมของบุคคลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น อดีตหรือปัจจุบัน เป็นการคิดร่วมกันของเพื่อนหรือผู้ที่อยู่ในความสัมพันธ์ เป็นความคิดของแต่ละคนและของกลุ่มคน หรือปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ บุคคลใหม่ให้มีความสุขในชีวิตได้ ในเรื่องรอบตัวมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ของสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ต้องคิด เพื่อหาทางแก้ปัญหา

สนธยา พลศรี (2547 : 20) ให้ความหมายว่า “แนวคิดทางสังคมเป็นความคิดของมนุษย์ เกิดจากการรวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนของมนุษย์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์โดยทั่วไป และปัญหาที่ประสบความคิดเห็นนี้เป็นที่ยอมรับกันในหมู่มนุษย์ ไม่สูญหาย มีการสืบความคิดกันต่อไป”

2.1 ประเภทของแนวคิดทางสังคม

ได้มีการเรียบเรียงจากความคิดของ Emory Bogardus (อ้างถึงใน สัญญา สัญญา วิวัฒน์, 2532 : 5) ได้ 5 ประเภท เรียกว่า “แนวทางห้าสายของความคิดมนุษย์” (five lines of human thought) ดังนี้

1. ความคิดเกี่ยวกับจักรวาล เป็นความคิดของคนโบราณเกี่ยวข้องกับลักษณะของสากล จักรวาล และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับจักรวาล มนุษย์ยุคโบราณสนใจในศาสนา ในจิตและวิญญาณ มีความเชื่อในเรื่องเทพเจ้า ภูต ผี เทวดา ลัทธิศาสนาต่างๆ เช่น ลัทธิเทพเจ้าองค์เดียว (monotheism) ลัทธิเทพเจ้าหลายองค์ (polytheism) การปกครองโดยสงฆ์ (monotheism) สิ่งเหล่านี้ทำให้มนุษย์เกิดความกลัวและความหวัง อุดมการณ์และการบูชาอันศักดิ์ด้วยชีวิต

2. ความคิดเกี่ยวกับปรัชญา ในขั้นนี้มีระดับความคิดเชิงปัญญาสูงขึ้น แต่ก็ยังเป็นความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับจักรวาลเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต แต่ไม่เกี่ยวกับศาสนา หรือไม่ใช่ความคิดที่สนองความจำเป็นทางศาสนา ความเชื่อ มนุษย์พยายามลดความคลุมเครือ หาความกระจ่างในสิ่งแวดล้อมของจักรวาล

เกณฑ์คำอธิบายต่างๆอย่างมีเหตุผล หาเอกภาพจากการเปลี่ยนแปลงและหาแก่นสารในความซับซ้อน มนุษย์ได้พบว่าในยุคนี้ควรมีการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ เชื่อมมั่นในความสามารถของมนุษย์ และรู้ว่าในที่สุดทุกสิ่งจะต้องแตกดับไป มนุษย์พยายามสร้างความหมายสูงสุดของสิ่งต่างๆอย่างไม่มีอคติตามความรู้ความสามารถที่สูงขึ้นของตน

3. ความคิดเกี่ยวกับตนเอง เมื่อมีความรู้เกี่ยวกับจักรวาลและความรู้ทางปรัชญาเพียงพอแล้ว มนุษย์ก็หันกลับมาคิดถึงตัวเอง คิดถึงบุคลิกลักษณะ โครงสร้างและหน้าที่ของการคิด การกระทำหรือการประพฤติปฏิบัติของตนเอง คิดถึงความฉลาด ความโง่ ความจำ ความฝันและสิ่งต่างๆเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเป็นที่มาของวิชาจิตวิทยาสมัยใหม่

4. ความคิดเกี่ยวกับวัตถุ ได้แก่ความรู้สึเกี่ยวกับ หิน ดิน น้ำ อากาศ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ และมนุษย์จำเป็นต้องรู้จัก เพื่อป้องกันอันตราย หรือใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ การคิดเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ทำให้มนุษย์ได้บ่อน้ำมัน บ่อแก๊ส นำมาปรับปรุงการคมนาคมขนส่ง ความคิดความรู้อันแขนงของมนุษย์ ทำให้มนุษย์รู้จักใช้ประโยชน์จากวัตถุต่างๆ

สามารถควบคุม ให้เป็น ธรรมชาติได้ นั่นคือที่มาของความคิดทางวิทยาศาสตร์ ที่ทำให้เกิด
ความสะดักสะบายน

5. แนวความคิดเกี่ยวกับเพื่อนมนุษย์หรือสังคมมนุษย์ ในประวัติศาสตร์มนุษย์
มีความคิดเกี่ยวกับเพื่อนมนุษย์ในลักษณะเป็นกลุ่มน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนที่ทำ เกี่ยวกับ
เรื่องต่างๆใน 4 ข้อแรก และได้หันมาสนใจเรื่องของเพื่อนมนุษย์เมื่อไม่นานมานี้ โดยอาศัยวิธีการ
ทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ระหว่างมนุษย์กับ
สังคม ภาระหน้าที่ความผูกพันที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ ต่อสังคม ลักษณะของชีวิตสังคม แนวโน้มทาง
สังคม ปัญหาสังคม หลักการ การศึกษาวิเคราะห์สังคม อันเป็นความคิดพื้นฐานของสังคมศาสตร์
ในสังคมสมัยใหม่

1) ทฤษฎีสังคมวิทยา (Sociological Theory)

ความหมายของทฤษฎี สังคมวิทยาอาจมีได้ทั้งความหมายอย่างกว้าง หรือ
ความหมายอย่างแคบเจาะจง ทฤษฎีสังคมวิทยาทุกทฤษฎีจะต้องมีลักษณะพื้นฐานเดียวกับทฤษฎี
สังคม คือ ต้องเป็นคำอธิบายปรากฏการณ์สังคมตามหลักเหตุผล มีระบบและพยากรณ์ได้ ตัวอย่าง
ทฤษฎีสังคมอย่างกว้าง คือ ทฤษฎีเชิงสังคมวิทยา มหาภาพ (Grand Theories) ซึ่งเป็นทฤษฎีเชิง
บรรยายความ หากจะพิสูจน์ความจริงก็ต้องนำมาเขียนใหม่ จัดรูป กำหนดสิ่งกัปให้มีจำนวน
พอสมควร แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งกัป แล้วจึงสามารถพิสูจน์ได้ ทฤษฎีสังคมอย่างแคบ คือ
ทฤษฎีสมัยใหม่ยังมีจำนวนน้อย มีข้อความกะทัดรัดชัดเจนพิสูจน์ได้ด้วยหลักฐานประจักษ์
ตัวอย่าง ถ้ามีคนตั้งแต่สองคนหรือมากกว่ามีการกระทำระหว่างกัน ถ้าเขาสามารถพูดคุยกัน
เข้าใจกัน ถ้าการกระทำนั้นยืนยาวเป็นเวลา 15 นาที หรือนานกว่านั้นแล้ว กลุ่มขนาดเล็กแบบซึ่งหน้า
(face-to-face) ก็เกิดขึ้น ทฤษฎีแบบนี้มีสิ่งกัปจำนวน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งกัปแต่ละคนตาม
หลักเหตุผล มีระบบสามารถทำนายเหตุการณ์ข้างหน้าได้ ความหมายของทฤษฎีสังคมวิทยาจึง
หมายถึง คำอธิบายปรากฏการณ์สังคมตามหลัก เหตุผล แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบ
ของปรากฏการณ์นั้นอย่างมีระบบจนสามารถพิสูจน์ความจริงนั้นได้

ทฤษฎีสังคมวิทยา เป็นทฤษฎีวิทยาศาสตร์ที่อาศัยลักษณะของความสัมพันธ์ทาง
สังคมเป็นหลักในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม

2) ทฤษฎีสังคม (Social Theory)

ความหมายของทฤษฎีสังคม คือ คำอธิบายสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเรื่องหนึ่งเรื่องใด
สำหรับนักวิทยาศาสตร์ ทฤษฎีจะต้องเป็นคำอธิบายตามหลักเหตุผลแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง
ส่วนต่างๆของสิ่งนั้นอย่างมีระบบจนสามารถพยากรณ์สิ่งนั้นในอนาคตได้

ดังนั้น ความหมายของทฤษฎีสังคม จึงเป็น เรื่องของคนแต่ละความสัมพันธ์ระหว่างคนตามหลักเหตุผล และความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆของคน หรือระหว่างคนต่อกัน คนต่อกลุ่ม คนต่อสภาพแวดล้อม อย่างมีระบบจนสามารถพยากรณ์ได้

ทฤษฎีสังคมตามความหมายดังกล่าว จึงมีขอบเขตกว้างขวาง เป็นคำอธิบายเกี่ยวกับคนแต่ละบุคคล กลุ่มคน ความสัมพันธ์ระหว่างคนต่างๆรวมไปถึงคำอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ข้อสำคัญนั้นจะต้องเป็นไปตามหลักเหตุผล มีระบบระเบียบพอที่จะเป็นฐานในการพยากรณ์เรื่องทำนองเดียวกันในอนาคตได้ Jame Miley “โดยทั่วไป ความพยายามที่จะอธิบายส่วนหนึ่งส่วนใดของสังคม (Social life) ถือได้ว่าเป็นทฤษฎีสังคม” และ Henry P Fairchild (อ้างถึงใน สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2532 : 21) ให้ความหมายว่า “ทฤษฎีสังคม คือ การวางนัยทั่วไปหรือข้อสรุปที่ใช้ได้ทั่วไป เพื่ออธิบายปรากฏการณ์สังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง”

ทฤษฎีทางสังคมกับแนวคิดทางสังคม มีความคล้ายคลึงกัน แต่ไม่เหมือนกัน ดังนี้

ประการแรก ทฤษฎีทางสังคมเป็นคำอธิบายเรื่องเกี่ยวกับคน หรือความสัมพันธ์ระหว่างคน ซึ่งเป็นการรู้ระดับหนึ่งที่ยังไม่ถึงขั้นอธิบาย

ประการที่สอง ทฤษฎีทางสังคม แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆของคน หรือระหว่างคนต่อกันอย่างมีระบบ แต่ความคิดทางสังคมไม่กำหนดว่าต้องเป็นเช่นนั้น

ประการที่สาม ทฤษฎีทางสังคมมีความสามารถพยากรณ์อนาคตได้ แต่ความคิดทางสังคมไม่ถึงขั้นนั้น

ประการที่สี่ ทฤษฎีทางสังคมอาจมีรูปของข้อความที่เตรียมไว้สำหรับการพิสูจน์ด้วยข้อมูลประจักษ์ ทฤษฎีทางสังคมอาจมีทั้งที่เคยตรวจสอบด้วยข้อมูลประจักษ์ หรือยังไม่เคยผ่าน แต่ได้มีการเตรียมหรือมีลักษณะที่พร้อมจะให้พิสูจน์

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีสังคม คือ คำอธิบายปรากฏการณ์สังคมอย่างใดอย่างหนึ่งตามหลักเหตุผล โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของปรากฏการณ์สังคมนั้นจนสามารถที่จะ พยากรณ์ปรากฏการณ์สังคมในอนาคตได้ ทฤษฎีสังคมมีความหมายกว้างเป็นทฤษฎีของจิตวิทยา ซึ่งอาจหมายถึงเรื่องของคนแต่ละคนก็ได้ (Psychology studies human interaction of individuals) หรืออาจหมายถึงทฤษฎีรัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องของอำนาจของคนหลายคนที่เกี่ยวข้องกัน หรืออาจหมายถึงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ อันเป็นเรื่องของคนหลายคนกับวัตถุในการผลิตการจำหน่ายแจกผลิตภัณฑ์และบริการในการอุปโภคบริโภคได้ และอาจเป็นทฤษฎีสังคมวิทยา เป็นเรื่องของรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์หรืออาจจะเป็นทฤษฎีของมนุษยวิทยาเป็นเรื่องของคนที่มีแบบแผนการคิด การกระทำหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทฤษฎีทางสังคมจึงคล้าย

กับแนวคิดทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับคนและความสัมพันธ์ระหว่างคน รวมทั้งระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม แต่ก็มีความแตกต่างกันที่ทฤษฎีเป็นข้อความที่เป็นไปตามหลักเหตุผล มีระบบและพยากรณ์ปรากฏการณ์ในอนาคต

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น

1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่น

กุลชรี คำขาย (2542 : 2) ให้ความหมายของคำว่า “วัยรุ่น” (Adolescence) หมายถึง การเจริญเติบโตไปสู่ภาวะ ถ้าจะมองวัยรุ่นโดยเน้นทางสังคม ก็จะกล่าวได้ว่า วัยรุ่น คือ ระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงสภาพจากวัยเด็ก จะต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากบิดามารดา หรือจากผู้ใหญ่ ซึ่งจะต้องช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยตนเองเป็นสำคัญ ส่วนทางจิตวิทยาจะมองวัยรุ่นว่าเป็นสภาวะ หัวเลี้ยวหัวต่อแห่งชีวิตที่จะต้องมีการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ รวมทั้งจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแบบเด็ก ๆ ไปสู่พฤติกรรมของผู้ใหญ่ ซึ่งแต่ละสังคม จะเป็นตัวกำหนดแบบฉบับแห่งพฤติกรรมเหล่านั้น

2) ลักษณะสำคัญของเด็กวัยรุ่น

นวลอนงค์ บุญจรรยาศิลป์ (2546 : 4) อธิบายถึง เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญมากในชีวิตอีกวัยหนึ่ง การสร้างเด็กวัยรุ่นให้เป็นบุคคลที่เติบโตขึ้น มาอย่างมีความสุขและมีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญของสังคมและประเทศชาติในอนาคตได้นั้น สำหรับผู้ที่จะต้องรับภาระในการให้การศึกษอบรมแก่เด็กวัยรุ่นมากที่สุดคือ ครูรวมตลอดไปถึงผู้ที่มีความเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา ผู้ปกครอง จะต้องศึกษาเข้าใจในพัฒนาการต่างๆ ตามความต้องการ ความสนใจ และหาทางช่วยเหลือตลอดจนส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นได้มีการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

เพชรรัตน์ ศิริวงศ์, 2554 : 21 เด็กวัยรุ่นสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเสนอลักษณะของเด็กวัยรุ่น เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจวัยรุ่น และเห็นความสำคัญดังนี้

(1) เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเป็นลักษณะเฉพาะไม่เหมือนวัยอื่น ๆ

- การพัฒนาการทางกายจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอวัยวะส่วนปลาย คือ แขนและขาจะเจริญเร็วกว่าอวัยวะส่วนกลางคือลำตัว ซึ่งจะมีผลทำให้เด็กวัยรุ่นบังคับใช้อวัยวะส่วนแขน ขาได้อย่างไม่ค่อยถูกต้องนัก

- การพัฒนาทางอารมณ์ ปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย คือ อารมณ์ต่าง ๆ จะเกิดง่าย หายเร็ว และอารมณ์ที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะรุนแรง
- การพัฒนาทางสังคม จะมีการจับกลุ่มอย่างเหนียวแน่น เด็กวัยรุ่นทำอะไรมักจะยึดถือตามเพื่อนฝูงเป็นสำคัญ
- การพัฒนาทางสติปัญญา เป็นวัยที่มีความสามารถทางสมองจะพัฒนาถึงขีดสูงสุด

(2) เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องเผชิญปัญหาหนัก เพราะเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นวัยแห่งความยุ่งยาก สับสน และวัยแห่งการปรับตัว

(3) เด็กวัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ จากวัยเด็กมาสู่วัยผู้ใหญ่ เด็กวัยรุ่นจึงมีความสับสนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัย บางครั้งเขาก็คิดว่าเขายังเป็นเด็ก เพราะครูผู้ปกครอง บิดามารดา เอาใจใส่ดูแลเหมือนเขาเป็นเด็ก ๆ ไม่ปล่อยให้เขาเป็นอิสระบางครั้งก็คิดว่าเขาเป็นผู้ใหญ่แล้ว เพราะร่างกายเติบโตเหมือนผู้ใหญ่ ได้รับการบอกให้วางตัวเป็นผู้ใหญ่ จึงมีปัญหการปรับตัว บางคนกลายเป็นอันธพาล โรคจิต โรคประสาท มั่วสุมอบายมุขต่าง ๆ ดัดยาเสพติด เทียวโสเภณี เป็นต้น

3. ประวัติวิทยาลัยราชพฤกษ์

วิทยาลัยราชพฤกษ์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสถาบันหนึ่งที่ถือกำเนิดมาจากปณิธานอันแน่วแน่ของท่านอาจารย์ ดร. กมล ชูทรัพย์ และท่านอาจารย์ ดร. วิภาพรรณ ชูทรัพย์ ประธานคณะกรรมการบริหารสถาบันในเครือตั้งตรงจิตร ต้องการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้มีความรู้ด้านวิชาชีพและวิชาการโดยมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาเพื่อประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ

วิทยาลัยราชพฤกษ์ ได้รับการอนุญาตจัดตั้งเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 20 เดือนเมษายน พ.ศ. 2549

ที่ตั้งหลักของวิทยาลัย ตั้งอยู่เลขที่ 9 หมู่ 1 ถนนนครอินทร์ ตำบลบางขุน อำเภอบางกรวย

จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11130 โทรศัพท์ 02-432-6101-5 โทรสาร 02-432-6107 www.rc.ac.th

และมีศูนย์นอกที่ตั้ง ณ จังหวัดภูเก็ต สถานที่เรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีภูเก็ต เลขที่ 224/9 ถนนเทพ

กษัตริย์ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต รหัสไปรษณีย์ 83000

ในปัจจุบันวิทยาลัยราชพฤกษ์ บริหารงานโดย ดร.อณาวุฒิ ชูทรัพย์ อธิการบดี

3.1 ข้อมูลพื้นฐานของวิทยาลัยราชพฤกษ์

ต้นไม้ประจำวิทยาลัย

ต้นราชพฤกษ์ เป็นไม้ประจำชาติไทยโดยชื่อมีความหมายว่า เป็นราชาแห่งต้นไม้ เป็นไม้อื่นต้น มีความอดทนสูงเหมาะที่จะปลูกทั่วไปในทุกภูมิภาคของประเทศ ออกดอกประมาณ เดือนกุมภาพันธ์ถึง เดือนเมษายน เป็นไม้มงคล แสดงถึงควมมีคุณธรรม ความสงบ ความเจริญรุ่งเรือง

ภาพที่ 9 ต้นไม้ประจำวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มา : ข้อกำหนดวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2549 : 3)

หลักสูตรและคณะสาขาที่วิทยาลัยเปิดสอนในปีการศึกษา 2555 จำนวน 6 คณะ 14 สาขาวิชา ดังนี้
ระดับปริญญาตรี

1. คณะบริหารธุรกิจ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (Bachelor of Business Administration)
 - สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
 - สาขาวิชาการตลาด
 - สาขาวิชาการจัดการ
 - สาขาวิชาการจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว
 - สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์
2. คณะบัญชี หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (Bachelor of Accountancy program)
 - สาขาวิชาการบัญชี
3. คณะนิติศาสตร์ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Laws)
 - สาขาวิชานิติศาสตร์

4. คณะนิเทศศาสตร์ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Communication Arts)
 - สาขาวิชาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์
5. คณะวิทยาศาสตร์ และสาธาณสุขศาสตร์ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (Bachelor of Science)
 - สาขาวิชาคอมพิวเตอร์แอนิเมชัน
 - สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์
6. คณะศิลปศาสตร์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Arts)
 - สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

ระดับปริญญาโท

- หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (Master of Business Administration : M.B.A.)
- หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Public Administration : M.P.A.)
- หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Education(Education Administration: M.Ed.)

3.2 ภูมิทัศน์วิทยาลัยที่เอื้อต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษา

วิทยาลัยราชพฤกษ์ ตั้งอยู่บนเนื้อที่สวนล้อมรอบ อยู่ในทำเลที่มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นสามารถเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา พื้นที่ของวิทยาลัยประกอบด้วยอาคารเรียน 2 หลังเป็นอาคาร 5 ชั้นและอาคาร 8 ชั้น อาคารโรงอาหาร อาคารกิจการนักศึกษา อาคารพลาซ่า อาคารเรียนทุกหลังและทุกชั้นประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกมีสนามกีฬากว้างขวาง เหมาะสำหรับการออกกำลังกาย ภายในวิทยาลัยมีต้นไม้ที่ร่มรื่นสวยงามด้วยไม้ดอกและไม้ใบ ได้รับการตกแต่งอย่างสวยงามมีที่นั่งพักผ่อนให้นักศึกษาเลือกได้ตามใจชอบบริเวณโดยรอบอาคารเรียนและสถานที่พักผ่อนได้อาคารเรียน โดยมีองค์ประกอบในด้านภูมิทัศน์ ดังนี้

ภาพที่ 10 ภูมิทัศน์วิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มา : กลุ่มนิสิตวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2555 : 2)

1) สนามกีฬา

วิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาสุขภาพของนักศึกษาด้วยการออกกำลังกายจึงได้จัดให้มีศูนย์กีฬาในร่ม สนามฟุตบอลสนามฟุตบอลขนาดมาตรฐานสนามบาสเกตบอลสนามวอลเลย์บอล และสนามเปตองเพื่อใช้สำหรับเป็นสถานที่ฝึกซ้อมและออกกำลังกายของนักศึกษา นอกจากนี้วิทยาลัยยังได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการแข่งขันกีฬาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความสามารถทางด้านกีฬาและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และฝึกความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาเพื่อประโยชน์แก่นักศึกษาในการดำเนินชีวิตต่อไป

ภาพที่ 11 สนามกีฬาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มา : กลุ่มนิสิตวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2555 : 3)

2) บริการหอพักนักศึกษา

ภายในและภายนอกวิทยาลัยมีหอพักนักศึกษาเป็นหอพักใหม่แต่ละห้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกตามความต้องการของนักศึกษามีลานจอดรถและยามรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง หอพักทั้งสองแห่งตั้งอยู่ด้านหลังสนามฟุตบอลของวิทยาลัยเดินทางมาวิทยาลัยได้สะดวก

ภาพที่ 12 หอพักนักศึกษา ที่มา : คู่มือนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2555 : 3)

3) ศูนย์คอมพิวเตอร์และบริการ

ศูนย์คอมพิวเตอร์เป็นศูนย์กลางค้ำคว้าของวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และบริการเพื่อการเรียนการสอน มีการพัฒนาระบบสัญญาณ Wi-Fi ในการใช้งานต่างๆและบริการ INTERNET เป็นต้น

ภาพที่ 13 ศูนย์คอมพิวเตอร์ ที่มา : คู่มือนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2555 : 4)

4) ศูนย์อาหารและสวัสดิการร้านค้า

วิทยาลัยได้จัดเตรียมอาคารโรงอาหารที่มีโรงอาหารขนาดใหญ่เปิดให้บริการได้อย่างเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีการคัดเลือกผู้ประกอบการที่มีมาตรฐานในเรื่องคุณภาพอาหารและความสะอาด ภายใต้ความรับผิดชอบของฝ่ายกิจการนักศึกษาภายในอาคารมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบครัน

ภาพที่ 14 ร้านอาหารในวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มา : คู่มือนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2555 : 5)

อาคารพลาซ่าของวิทยาลัยประกอบไปด้วยร้านกาแฟร้านอาหาร ร้านถ่ายรูป ร้านสหกรณ์ ร้านจำหน่ายอุปกรณ์การเรียน และมินิมาร์ทมีเจ้าหน้าที่และพนักงานดูแลอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาตลอดเวลา

ภาพที่ 15 อาคารร้านค้า ร้านสหกรณ์ ด้านหน้าวิทยาลัย ที่มา : คู่มือนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2555 : 5)

5) สำนักงานและบริการ

เป็นสำนักงานที่เปรียบเสมือนกองบัญชาการของวิทยาลัยจะประกอบด้วยห้องทำงานของนายกสภาวิทยาลัย ผู้รับใบอนุญาตสำนักงานอธิการบดีสำนักผู้บริหารฝ่ายต่างๆ ห้องประชุมสภาวิทยาลัยสำนักงานวิชาการงานทะเบียนฝ่ายวิชาการฝ่ายบริหารงานการเงินห้องประชุมทุกห้องมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและมีการตกแต่งอย่างสวยงาม

ภาพที่ 16 อาคารสำนักอธิการบดี ที่มา : คู่มือนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2555 : 5)

6) ห้องประชุมสัมมนา

ภายในของอาคารเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปีชั้น 5 ประกอบด้วยห้องประชุมสัมมนาขนาดใหญ่ที่สามารถบรรจุที่นั่งได้ถึง 1,000-1,500 ที่นั่งและภายในอาคาร ดร.กมลสุทนต์ชั้น 8 ประกอบด้วยห้องประชุมขนาดย่อยบรรจุที่นั่งได้ถึง 800-1,000 ที่นั่งภายในตกแต่งไว้อย่างสวยงาม มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับการใช้ในการจัดประชุมและสัมมนาให้แก่นักศึกษาและบุคคลภายนอกได้อย่างครบครัน

ภาพที่ 17 ห้องประชุมสัมมนา ที่มา : คู่มือนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2555 : 6)

7) ศูนย์วิทยบริการ

ศูนย์สารสนเทศและห้องสมุดของวิทยาลัยให้บริการที่อาคารดร.กมลชูทรัพย์ ชั้น 2 เปิดให้บริการแก่นักศึกษาในการศึกษาค้นคว้า และวิทยาลัยได้มุ่งพัฒนาทั้งในด้านบริการศึกษาค้นคว้าด้วยระบบเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักศึกษาและคณาจารย์ได้ใช้ประโยชน์อย่างพอเพียงและรวดเร็ววิทยาลัยจึงได้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินการเพื่อให้ศูนย์สารสนเทศและห้องสมุดเป็นแหล่งให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา

ภาพที่18 ศูนย์วิทยบริการและห้องสมุดที่มา: คู่มือ นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
(ปีการศึกษา 2555 : 6)

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพรรณิการ์ มาศคง (2554 : 145) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ” ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครมีคุณภาพชีวิตในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคุณภาพชีวิตในโรงเรียนในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในโรงเรียนอยู่ในระดับดี ส่วนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านวิชาการ และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู อยู่ในระดับปานกลาง และด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนอยู่ในระดับไม่ดี

สุเมธ พงษ์เกตุรา (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ของโรงเรียนสารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ของโรงเรียนสารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ของ

โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ อ้อมโนทัศน์ ทักษะคิดต่อการคบเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ของโรงเรียนสารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด คือ ทักษะคิดต่อการคบเพื่อน การเลียนแบบการปฏิบัติตนของเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบุคลิกภาพ ซึ่งปัจจัยทั้ง 6 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ได้ร้อยละ 46.60

กนกวรรณ ทองคำสิง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ” ผลการศึกษาพบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนด้านสังคม และด้านจิตวิทยาอยู่ในระดับดี ส่งผลต่อที่อยู่ในระดับดี สัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในโรงเรียนไม่แตกต่างกันในทางสถิติ ($p>0.05$) ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้เท่ากับหรือมากกว่า 20,00 บาทต่อเดือนมีคุณภาพชีวิตในโรงเรียนด้านจิตวิทยา ดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาทและยังพบอีกว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตในโรงเรียน

सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล (2550 : 159) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “คุณภาพชีวิตของนักศึกษามุสลิมที่ศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ” ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิต ในภาพรวมทั้ง 4 ด้านระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.38 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าทุกด้านมีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง โดยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ และพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชา ระดับผลการเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามุสลิมที่ศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ส่วนปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง(ต่อเดือน) อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว ไม่พบว่ามี ความสัมพันธ์ต่อระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

สุพล อนามัย (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ”

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในลำดับมาก ส่วนการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ปัญหาการจัดการสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่สุดคือ มีจำนวนนักเรียนมากเกินไป โรงเรียนมีพื้นที่อุปกรณ์การเล่นกีฬาน้อย กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก โรงเรียนขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน โดยครูมีข้อเสนอแนะว่าควรพิจารณาปรับนักเรียนในปริมาณที่เหมาะสม จัดหาสนามหญ้าเพื่อให้ นักเรียนพักผ่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก และควรมีกิจกรรมที่พานักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อเปิดโลกทัศน์นักเรียน

ปลุก พรรัตน์ (2545 : 125) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านวิชาการ ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียน ตามขนาดของโรงเรียน พบว่า คุณภาพชีวิตในโรงเรียน ด้านวิชาการ และด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยในโรงเรียนขนาดใหญ่มีคุณภาพชีวิตในโรงเรียน ด้านวิชาการและด้านสิ่งแวดล้อม สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก

อาจารย์ ช่างประดับ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี” ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพครอบครัวซึ่งบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ส่วนองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ อุดมโนทัศน์ทัศนคติต่อการคบเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และลักษณะกายภาพด้านการเรียน และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ทัศนคติต่อการคบเพื่อน อุดมโนทัศน์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และลักษณะกายภาพด้านการเรียน ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 5 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ได้ร้อยละ 51.4

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของนักเรียน นักศึกษา มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันตามปัจจัยที่เกิดขึ้น ทั้งในด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนในโรงเรียน ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านวิชาการ และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู รวมถึงสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษา ปัจจัยทางครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกิดจากความแตกต่างระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียน นักศึกษา สามารถสัมพันธ์เชื่อมโยงถึงผลการเรียน และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในสถาบันการศึกษาของนักศึกษาให้มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ : กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2555 ว่า ในขณะที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยราชพฤกษ์ มีระดับคุณภาพชีวิตเป็นอย่างไร และมีความแตกต่างกันตามคุณลักษณะทางประชากร และคุณลักษณะของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน คือด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย และด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างไร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ :กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2555 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2555 ทั้งหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน จำนวน 1,400 คน ซึ่งเป็นนักศึกษารอบปกติ, รอบเสาร์-อาทิตย์ และรอบค่ำ

2) กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนโดยการอ้างอิงจากตารางแสดงขนาดตัวอย่างของ Seymour Sudman (อ้างถึงใน คุณทลี รื่นรมย์, 2549 : 187) ที่แสดงขนาดตัวอย่างในการวิจัยที่มีการใช้หน่วยตัวอย่างเป็นรายบุคคล หากทำการศึกษาระดับท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนไม่มาก ใช้จำนวน 200 – 500 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามกลุ่มสถาบันที่เคยศึกษา แบ่งเป็นสถาบันในเครื่องตั้งตรงจิตร 200 คน และนอกสถาบันในเครื่องตั้งตรงจิตรอีก 200 คน รวม 400 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) คัดเลือกนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร 4 ปี ที่สำเร็จการศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากสถาบันในเครื่องตั้งตรงจิตร จำนวน 100 คน และนักศึกษาหลักสูตร 4 ปี ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และปวช.3 จากสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ในเครื่องตั้งตรงจิตร จำนวน 100 คน รวมเป็น 200 คน

(2) คัดเลือกนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากสถาบันในเครื่องตั้งตรงจิตร จำนวน 100 คน และนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ ในเครื่องตั้งตรงจิตร จำนวน 100 คน รวมเป็น 200 คน

(3) ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในห้องเรียนที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชาพื้นฐานทั้งหมดจำนวน 40 ห้องเรียน โดยใช้แบบสอบถามแจกให้แก่นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาจากสถาบันในเครื่องตั้งตรงจิตร ห้องเรียนละ 10 ชุด และนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาจากสถาบันนอกเครื่องตั้งตรงจิตร ห้องเรียนละ 10 ชุด

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ จากตำรา เอกสาร งานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) รวบรวมสาระเนื้อหาต่างๆ ที่ได้จากตำรา เอกสาร งานวิจัย เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
- 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check - List) จำนวน 8 ข้อ และแบบสอบถามคุณลักษณะของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิฐานะและการรับรู้ข่าวสารของวิทยาลัยราชพฤกษ์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ เหตุผลที่เลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ความคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยราชพฤกษ์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการ ที่มีต่อวิทยาลัยราชพฤกษ์ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ให้ค่าน้ำหนักแต่ละระดับความสำคัญ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตน้อยที่สุด

จากเกณฑ์การประเมินค่าระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ดังกล่าวแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับตามที่ ประจักษ์ สดประเสริฐ (2531 : 6) ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ระดับคุณภาพชีวิต		
4.50	– 5.00	ระดับคุณภาพชีวิตมากที่สุด
3.50	– 4.49	ระดับคุณภาพชีวิตมาก
2.50	– 3.49	ระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง
1.50	– 2.49	ระดับคุณภาพชีวิตน้อย
1.00	– 1.49	ระดับคุณภาพชีวิตน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่างต่อระดับ
คุณภาพชีวิตวิทยาลัยราชพฤกษ์

3.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษา ในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เรื่องคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ : กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2555 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555

- 1) จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถาบันการศึกษาที่สำเร็จมาก่อนที่จะศึกษาที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้บิดา รายได้มารดาต่อเดือน มีลักษณะเป็นข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ
- 2) จำแนกตามคุณลักษณะของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2555
จำแนกตามภูมิปัญญา การรับทราบข้อมูลของวิทยาลัยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ เหตุผลในการเลือก

ศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ สิ่งนี้นักศึกษาคาดหวังมากที่สุดเมื่อสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยราชพฤกษ์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามประเมินระดับคุณภาพชีวิต นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ :

กรณีศึกษา นักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2555 เป็น ข้อคำถาม ประเมินระดับคุณภาพชีวิตและความรู้สึกเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตนักศึกษาในขณะที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านละ 10 ข้อ มีลักษณะกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

การวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ในภาพรวมรายด้าน แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย ด้านวิชาการ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาขณะที่ศึกษาอยู่ใน

วิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 จำแนกตามเพศ อายุ คณะที่ศึกษา และสถาบันการศึกษาที่เคยศึกษามา ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่า t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และค่า F-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบการแตกต่างใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (LSD Method)

3.3 วิธีการดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1) ค่าความเที่ยง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามเสนอต่อที่ปรึกษา งานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบแก้ไขให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยได้สูตร ดังต่อไปนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)

R = คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อ คำถามแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try - out) กับ นักศึกษาปีการศึกษา 2554 จำนวน 50 คน เพื่อนำคะแนนไปประเมินหาคุณภาพของเครื่องมือ โดย พิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha – Coefficient) (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ อังรา ชานีประศาสน์.2549 :149) ซึ่งค่าที่ได้จะแสดงถึง ระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยจะมีค่าระหว่าง $0 \leq \alpha \leq 1$ ค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 มาก แสดง ว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง ได้ค่าแอลฟาทั้งฉบับเท่ากับ 0.779 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ได้ค่า ความเชื่อมั่นจากแบบสอบถาม สูงกว่า 0.873 ทุกด้าน โดยแสดงรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค จำแนกตามภาพรวมและรายด้านของคุณภาพชีวิต ในวิทยาลัยราชพฤกษ์

คุณภาพชีวิตนักศึกษาในวิทยาลัยราชพฤกษ์	ค่าความเชื่อมั่น
1. ด้านร่างกาย	0.783
2. ด้านจิตใจ	0.878
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	0.832
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	0.775
5. ด้านวิชาการ	0.843
รวม	0.875

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การศึกษาในครั้งนี้ได้มีการรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยนำไปสอบถามกับกลุ่ม ตัวอย่างที่ได้จากการ เลือกรandomตัวอย่างโดยวิธีแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำ มาวิเคราะห์ (Content Analysis) ข้อมูล มาประกอบการศึกษาในครั้งนี้

3.4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Decriptive Statistic) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)
- 3) ในการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามคุณลักษณะของนักศึกษา ใช้ค่าสถิติ (t-test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติ F-Test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีแอลเอสดี (LSD Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ : กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2555 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอนตามลำดับดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ คณะสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ และกลุ่มสถาบันการศึกษาที่เคยศึกษามา

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ คณะที่ศึกษาอยู่ วุฒิการศึกษา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับของนักศึกษา รายได้ของบิดาหรือมารดา อาชีพของบิดาหรือมารดา สถานภาพการสมรสของบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครอง ภูมิถิ่นอาศัย การรับทราบข่าวสารข้อมูลวิทยาลัยราชพฤกษ์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ ช่องทางการรับรู้ข่าวสารของนักศึกษา นักศึกษาเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ด้วยเหตุผลใด และสิ่งที่นักศึกษาคาดหวังมากที่สุดเมื่อเลือกศึกษาที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ จำนวน 400 คน โดยแสดงเป็นจำนวนร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 2 และ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์

คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	89	22.30
หญิง	311	77.80
รวม	400	100

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
2. อายุ		
18 – 21 ปี	362	90.50
22 – 25 ปี	18	4.50
26 – 29 ปี	4	1.00
30 – 35 ปี	16	4.00
รวม	400	100
3. คณะที่ศึกษาอยู่ในปัจจุบัน		
คณะบริหารธุรกิจ	189	47.25
คณะบัญชี	154	38.50
คณะนิติศาสตร์	12	3.00
คณะนิเทศศาสตร์	25	6.25
คณะสาธารณสุขศาสตร์	20	5.00
รวม	400	100
4. วุฒิการศึกษาที่สำเร็จมาก่อนที่จะศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์		
มัธยมศึกษาปีที่ 6	177	44.25
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช)	25	6.25
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส)	298	74.50
รวม	400	100
5. ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาได้รับจากบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	171	42.75
3,001 – 4,000 บาท	109	27.25
4,001 – 5,000 บาท	38	9.50
5,001 – 6,000 บาท	14	3.50
6,001 – 7,000 บาท	21	5.25
7,000 บาทขึ้นไป	47	11.75
รวม	400	100

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
6. รายได้ของบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองคนใดคนหนึ่งเฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	137	34.30
10,000 – 15,000 บาท	131	32.80
15,001 – 20,000 บาท	31	7.80
20,001 – 25,000 บาท	37	9.30
25,001 – 30,000 บาท	24	6.00
30,000 บาทขึ้นไป	40	10.00
รวม	400	100
7. อาชีพของบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครอง		
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	79	18.00
ลูกจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน	158	39.50
เกษตรกร	69	17.30
ธุรกิจส่วนตัว	59	14.80
ไม่ได้ทำงาน	10	2.50
อื่นๆ ไปรกระบุ	32	8.00
รวม	400	100
8. สถานภาพการสมรสของบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครอง		
อยู่ด้วยกัน	345	86.50
หย่าร้าง	29	7.30
แยกกันอยู่ตามอาชีพ	15	3.80
อื่นๆ	11	2.80
รวม	400	100

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ 22.30 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 77.80 มีอายุระหว่าง 18 -21 ปี มากที่สุดร้อยละ 90.50 รองลงมา มีอายุระหว่าง 22 – 25 ปี ร้อยละ 4.50 ศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจมากที่สุดร้อยละ 47.25 รองลงมาเป็นนักศึกษาคณะบัญชี ร้อยละ 38.50 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษามาจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ

74.50 รองลงมาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุดร้อยละ 44.25 และได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองต่อเดือนโดยเฉลี่ยต่ำกว่าเดือนละ 3,000 บาท ถึงร้อยละ 42.75 รองลงมาได้รับค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือนโดยเฉลี่ยต่อเดือนที่ 3,001 – 4,000 บาท ร้อยละ 27.25 เมื่อพิจารณารายได้ของบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองคนใดคนหนึ่งในรอบครัวพบว่ามียาได้โดยประมาณต่อเดือนอยู่ในระดับต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุดถึงร้อยละ 34.30 รองลงมาได้มียาอยู่ในระดับ 10,000 – 15,000 บาท ร้อยละ 32.80 และอยู่ในระดับ 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 7.80 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่าบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพลูกจ้างหรือพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุดถึงร้อยละ 39.50 รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ 18.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสถานภาพในครอบครัวพบว่าบิดามารดา ในครอบครัวมีสถานภาพอยู่ด้วยกันมากที่สุดร้อยละ 86.30 รองลงมาคือหย่าร้างร้อยละ 7.30 และแยกกันอยู่ตามอาชีพร้อยละ 3.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของนักศึกษา

ลักษณะของนักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2556	จำนวน (n = 400)	ร้อยละ
1. ภูมิลำเนาเดิม		
ภาคกลางและปริมณฑล	161	40.25
ภาคใต้	118	29.50
ภาคเหนือ	14	3.50
กรุงเทพมหานคร	77	19.25
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	30	7.50
รวม	400	100
2. นักศึกษาทราบข้อมูลวิทยาลัยราชพฤกษ์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ช่องทางใด		
หนังสือพิมพ์	29	7.25
เว็บไซต์วิทยาลัย	111	27.75
เว็บไซต์ต่างๆ	40	10.00
ประชาสัมพันธ์แนะแนวของวิทยาลัย	137	34.25
อาจารย์ฝ่ายแนะแนวสถาบันเดิม	16	4.00
อื่นๆ	67	16.75
รวม	400	100

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของนักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2556	จำนวน (n = 400)	ร้อยละ
3. ช่องทางการรับรู้ข่าวสารของนักศึกษาที่เข้าถึงนักศึกษามากที่สุด	159	39.75
อินเทอร์เน็ต	201	50.25
ทีวี	35	8.75
วิทยุชุมชน	5	1.25
หนังสือพิมพ์		
รวม	400	100
4. นักศึกษาเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ด้วยเหตุผลใด		
ชื่อของวิทยาลัย	189	47.25
เป็นสถาบันในเครือตั้งตรงจิตร	43	10.75
สถานที่สวยงาม	25	6.25
ใกล้บ้าน	45	11.25
การเดินทางสะดวก	13	3.25
4. นักศึกษาเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ด้วยเหตุผลใด		
ชื่อของวิทยาลัย	189	47.25
เป็นสถาบันในเครือตั้งตรงจิตร	43	10.75
สถานที่สวยงาม	25	6.25
ใกล้บ้าน	45	11.25
การเดินทางสะดวก	13	3.25
มีคณะสาขาวิชาที่น่าสนใจ	85	21.25
รวม	400	100
5. สิ่งที่นักศึกษาคาดหวังมากที่สุดเมื่อเลือกศึกษาที่วิทยาลัยราชพฤกษ์		
จบแล้วมีงานทำ	176	44.00
คณะสาขาที่เลือกศึกษาเป็นที่พึงพอใจ	142	35.50
ได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการ	19	4.75
มีทักษะความรู้ในคณะสาขา	38	9.50
มีชื่อเสียงในสาขางานอาชีพ	25	6.25
รวม	400	100

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคกลางและปริมณฑลมากที่สุดร้อยละ 40.25 รองลงมามีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคใต้ร้อยละ 29.50 และนักศึกษาทราบข้อมูลวิทยาลัยราชพฤกษ์ผ่านทางประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยประเภทประชาสัมพันธ์แนะแนวของวิทยาลัยมากที่สุดร้อยละ 34.25 รองลงมาคือช่องทางการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของวิทยาลัยร้อยละ 27.75 ในส่วนช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของวิทยาลัย พบว่านักศึกษารับทราบจากช่องทางที่วิมากที่สุดร้อยละ 50.25 รองลงมาคือการรับรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต 39.75 และนักศึกษาเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ จากเหตุผลในชื่อเสียงของวิทยาลัยมากที่สุดร้อยละ 47.25 รองลงมาคือวิทยาลัยมีคณะสาขาวิชาที่น่าสนใจร้อยละ 21.25 ในส่วนความคาดหวังของนักศึกษาเมื่อเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์คือจบแล้วมีงานทำร้อยละ 44.00 รองลงมาคือ คณะที่เลือกศึกษาเป็นที่พึงพอใจร้อยละ 35.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ในภาพรวมรายด้านแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการ รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4 – 9 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 โดยภาพรวม

ด้าน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านร่างกาย	3.29	0.239	ปานกลาง
2. ด้านจิตใจ	3.53	0.045	มาก
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.54	0.192	มาก
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.37	0.249	ปานกลาง
5. ด้านวิชาการ	4.42	0.493	มาก
รวม	3.63	0.244	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตนักศึกษาววิทยาลัยราชพฤกษ์อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42)

รองลงมาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54) และด้านจิตใจ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านที่มีระดับคุณภาพชีวิตปานกลางมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกายและด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยระดับ 3.29 และ 3.37 ตามลำดับ

ระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ด้านร่างกาย
มีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสำคัญของคุณภาพชีวิตของนักศึกษา
วิทยาลัยราชพฤกษ์ด้านร่างกาย

คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. วิทยาลัยมีการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับนักศึกษา	2.59	0.874	ปานกลาง
2. นักศึกษาได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกายในขณะที่อยู่ที่วิทยาลัย	2.69	0.749	ปานกลาง
3. สถานที่และภูมิทัศน์ของวิทยาลัยเอื้อประโยชน์ต่อสุขภาพของนักศึกษา	3.18	0.880	ปานกลาง
4. นักศึกษาได้อยู่ในอาคารเรียนที่สะอาด	3.45	0.796	ปานกลาง
5. นักศึกษาได้อยู่ในอาคารเรียนที่กว้างขวางส่งผลต่อความสุขทางการเรียนของนักศึกษา	3.50	0.996	มาก
6. นักศึกษาได้เรียนในห้องเรียนมีความสว่างที่เพียงพอ	3.84	0.854	มาก
7. บรรยากาศในวิทยาลัยเงียบสงบ	3.58	0.775	มาก
8. อุปกรณ์ต่างๆภายในวิทยาลัยอยู่ในสภาพที่ดีสามารถอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษา	3.32	0.980	ปานกลาง
9. การเดินทางไป-กลับระหว่างวิทยาลัยและที่พักมีความปลอดภัยต่อนักศึกษา	3.33	0.970	ปานกลาง
10.วิทยาลัยมีกิจกรรมส่งเสริมต่อต้านยาเสพติดและให้ความรู้ด้านยาเสพติดกับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี	3.41	1.145	ปานกลาง
รวม	3.29	0.499	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 มีระดับคุณภาพชีวิตในวิทยาลัยด้านร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.29) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ด้านร่างกายระดับมาก ได้แก่ นักศึกษาได้เรียนในห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.84) และมีบรรยากาศในวิทยาลัยที่เงียบสงบ (ค่าเฉลี่ย 3.58) และนักศึกษาได้อยู่ในอาคารเรียนที่กว้างขวางส่งผลต่อความสุขทางการเรียนของนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.50) และในข้ออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง โดยมีคุณภาพชีวิตในเรื่องวิทยาลัยในการตรวจสอบภาพประจำปีให้นักศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2.59

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ด้านจิตใจ

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	$\bar{x}$	SD	แปลผล
1. อาจารย์ผู้สอนให้คำแนะนำและเสนอแนะแก่นักศึกษาเป็นอย่างดี	3.82	0.790	มาก
2. เพื่อนมีความใกล้ชิดมีความผูกพันและให้การช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันเป็นอย่างดี	3.60	0.789	มาก
3. สิ่งแวดล้อมของวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษามีความสุข	3.47	0.697	ปานกลาง
4. นักศึกษาได้รับการดูแลเอาใจใส่จากวิทยาลัยและอาจารย์เป็นอย่างดี	3.44	0.672	ปานกลาง
5. ระบบการดูแลนักศึกษาของวิทยาลัยในด้านต่างๆทำให้นักศึกษารู้สึกอบอุ่น	3.59	0.811	มาก
6. เมื่อนักศึกษามีความทุกข์สามารถปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัยได้	3.52	0.752	มาก
7. หน่วยงานต่างๆ ของวิทยาลัยให้การดูแลนักศึกษาเป็นอย่างดี	3.36	0.926	ปานกลาง
8. นักศึกษาได้รับการช่วยเหลือให้คำแนะนำทุกครั้งที่มาติดต่อกับหน่วยงาน	3.50	0.801	มาก
9. นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตและเรียนหนังสือร่วมกับผู้ที่นับถือต่างศาสนาได้เป็นอย่างดี โดยไม่เกิดความรู้สึกแปลกแยก	3.56	0.953	มาก
10. นักศึกษามีความสุขกับการเรียนการใช้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัย	3.49	0.898	ปานกลาง
รวม	3.53	0.432	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์มีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของ

นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนให้คำแนะนำและเสนอแนะแก่นักศึกษาเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ยที่ 3.82) รองลงมา คือเพื่อนมีความใกล้ชิดความผูกพัน และให้การช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 3.60) และด้านระบบดูแลนักศึกษาของวิทยาลัยในด้านต่างๆทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่น (ค่าเฉลี่ย 3.59) เมื่อนักศึกษามีความทุกข์สามารถปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัยได้ (ค่าเฉลี่ย 3.52) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาระดับปานกลาง พบว่าการให้การดูแลนักศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.36) อยู่ในระดับปานกลางที่ต่ำสุด

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ความแตกต่างจากสถาบันเดิมไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตและการทำกิจกรรมต่างๆของนักศึกษา	3.44	0.623	ปานกลาง
2. กิจกรรมต่างๆ ที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้นทำให้นักศึกษามีความสัมพันธ์กับเพื่อนๆดีขึ้น	3.63	0.793	มาก
3. นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ได้เป็นอย่างดี	3.65	0.867	มาก
4. นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนได้เป็นอย่างดี	3.78	0.821	มาก
5. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเป็นประจำ	3.61	0.868	มาก
6. เพื่อนมักจะบอกเล่าและให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆกับท่าน	3.50	0.708	มาก
7. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาคิดอย่างเป็นอิสระ	3.59	0.830	มาก
8. วิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาคิดอย่างเป็นอิสระ	3.23	0.846	ปานกลาง
9. นักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำนักศึกษา	3.52	0.749	ปานกลาง
10. นักศึกษารู้สึกหวงแหนและดูแลสมบัติของทางวิทยาลัย	3.50	1.021	ปานกลาง
รวม	3.54	0.467	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่านักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 มีระดับคุณภาพชีวิตในวิทยาลัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมใน

ระดับมาก ได้แก่ นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนได้เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 3.78) นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ได้เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 3.65) และกิจกรรมต่างๆ ที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้นทำให้นักศึกษามีความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ดีขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.63) และนักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามที่วิทยาลัยจัดขึ้นเป็นประจำ (ค่าเฉลี่ย 3.61) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมระดับปานกลางพบว่านักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.52) นักศึกษารู้สึกหวงแหนและดูแลสมบัติของทางวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 3.50) ความแตกต่างจากสถาบันเดิมไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตและการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.44) และวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาคิดอย่างเป็นอิสระ (ค่าเฉลี่ย 3.23) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. วิทยาลัยมีพื้นที่สีเขียวอย่างเพียงพอ	3.54	1.018	มาก
2. วิทยาลัยมีการจัดสถานพยาบาลที่สะอาดและพยาบาลดูแลอย่างเพียงพอ	3.29	0.779	ปานกลาง
3. นักศึกษาได้รับความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ ในวิทยาลัย	3.36	0.750	ปานกลาง
4. วิทยาลัยมีการจัดสถานที่พักผ่อนอย่างเพียงพอเช่นโต๊ะ สวนหย่อม	3.28	0.943	ปานกลาง
5. วิทยาลัยมีการจัดห้องสุขาที่สะอาด สะดวกและมีความเพียงพอ	3.46	0.900	ปานกลาง
6. วิทยาลัยจัดสถานที่ออกกำลังกายพร้อมอุปกรณ์อย่างเพียงพอ	3.14	0.996	ปานกลาง
7. อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัยเพียงพอและเอื้อต่อการเรียนรู้	3.38	0.752	ปานกลาง
8. สภาพแวดล้อมไม่ขัดต่อหลักธรรมคำสอนและหลักปฏิบัติของศาสนาต่างๆ	3.32	0.909	ปานกลาง
9. ห้องสมุดของวิทยาลัยมีหนังสือและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ	3.48	1.033	ปานกลาง
10. สถานที่ในวิทยาลัยมีความทันสมัย	3.41	0.848	ปานกลาง
รวม	3.37	0.547	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่าระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 มีระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยมีค่าระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการระดับมากมีเพียง 1 ข้อ ได้แก่วิทยาลัยมีพื้นที่สีเขียวอย่างเพียงพอ (ค่าเฉลี่ยที่ 3.40) และวิทยาลัยจัดสถานที่ออกกำลังกายพร้อมอุปกรณ์อย่างพอเพียง (ค่าเฉลี่ย 3.14) อยู่ในระดับปานกลางที่ต่ำสุด

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ด้านวิชาการ

คุณภาพชีวิตด้านวิชาการ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัย	3.94	0.777	มาก
2. วิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถด้านวิชาการ	4.04	0.858	มาก
3. คณาจารย์ในวิทยาลัยใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ	3.28	1.112	ปานกลาง
4. คณาจารย์ในวิทยาลัยมีการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี	3.15	1.178	ปานกลาง
5. นักศึกษามีความสุขในการเข้าเรียน ในห้องแต่ละรายวิชา	3.33	1.017	ปานกลาง
6. นักศึกษาได้รับความรู้ในวิชาการระดับสูง ขณะที่เรียนในวิทยาลัย	3.98	0.763	มาก
7. นักศึกษามีความสุขกับบรรยากาศในชั้นเรียน	3.84	0.771	มาก
8. คณาจารย์ในวิทยาลัยเข้าสอนตรงเวลา	4.05	0.759	มาก
9. นักศึกษามีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหลังจากเรียนในห้องเรียน	3.96	0.772	มาก
10. คณะสาขาวิชาพานักศึกษาออกไปทำกิจกรรมนอกห้องเรียน	4.07	0.848	มาก
รวม	4.42	0.573	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เรียงลำดับ 2 ข้อแรก ได้แก่ คณะสาขาพานักศึกษาออกไปทำกิจกรรมนอกห้องเรียนขณะที่เรียนที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07) รองลงมา คณาจารย์ในวิทยาลัยเข้าสอนตรงเวลา (ค่าเฉลี่ย 4.05) และวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถด้านวิชาการ (ค่าเฉลี่ยที่ 4.04) เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าระดับปานกลาง พบว่า 3 ข้อ ได้แก่ นักศึกษามีความสุขในการเข้าเรียนในห้องแต่ละรายวิชา (ค่าเฉลี่ย 3.33) คณาจารย์

ในวิทยาลัยใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ (ค่าเฉลี่ย 3.28) คณาจารย์ในวิทยาลัยมีการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 3.15)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์

โดยกำหนดสมมติฐานไว้ว่าคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ อายุ คณะที่ศึกษา และสถาบันการศึกษาที่เคยศึกษามาแตกต่างกัน จะมีผลต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตารางที่ 10 - 18

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์กับระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามเพศ

ด้าน	เพศ				t-test	Sig
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านร่างกาย	3.48	0.544	3.57	0.520	0.172	0.696
2. ด้านจิตใจ	3.55	0.530	3.61	0.536	0.410	0.000*
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.54	0.531	3.52	0.586	0.099	0.320
4. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย	3.56	0.534	3.55	0.564	0.428	0.235
5. ด้านวิชาการ	3.52	0.561	3.63	0.486	0.002	0.592
ภาพรวมทุกด้าน	3.53	0.540	3.58	0.538	0.222	0.281

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามเพศด้วย t-test พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามอายุ

ด้าน	อายุ						F-test	Sig
	18 – 21 ปี		22 – 25 ปี		26 – 29 ปี			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านร่างกาย	3.30	0.511	3.13	0.233	4.10	0.499	0.001	0.002*
2. ด้านจิตใจ	3.54	0.439	3.41	0.330	4.00	0.432	0.022	0.010*
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.56	0.528	3.47	0.617	3.50	0.536	0.629	0.023*
4. ด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย	3.38	0.559	3.19	0.577	3.50	0.000	0.100	0.007*
5.ด้านวิชาการ	3.38	0.559	3.19	0.342	4.00	0.547	0.010	0.061
ภาพรวมทุกด้าน	3.56	0.545	3.41	0.500	3.50	0.577	0.318	0.036

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่าผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านวิชาการ

ตารางที่ 12 การทดสอบรายคู่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD ของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มีอายุแตกต่างกันเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

ประเมินระดับคุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย	18-21 ปี	22-25 ปี	26-29 ปี
	$\bar{X}$			
1.ด้านร่างกาย		3.30	3.13	4.10
18-21 ปี	3.30	-	0.084	0.004*
22-25 ปี	3.13		-	0.002*
26-29 ปี	4.10			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 การทดสอบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของอายุ พบว่ากลุ่มที่ 1) มีอายุระหว่าง 18-21 ปี และอายุระหว่าง 26-29 ปี มีระดับคุณภาพ

ชีวิตแตกต่างกัน และกลุ่มที่ 2) มีอายุระหว่าง 22-25 ปี และอายุระหว่าง 26-29 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD ของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มีอายุแตกต่างกันเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

ประเมินระดับคุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย	18-21 ปี	22-25 ปี	26-29 ปี
$\bar{x}$				
1.ด้านจิตใจ		3.54	3.41	4.00
18-21 ปี	3.54	-	0.105	0.031*
22-25 ปี	3.41	-	-	0.012*
26-29 ปี	4.00	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอายุ พบว่ากลุ่มที่ 1) มีอายุระหว่าง 18-21 ปี และอายุระหว่าง 26-29 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน กลุ่มที่ 2) มีอายุระหว่าง 22-25 ปี และอายุระหว่าง 26-29 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 14

4 การทดสอบรายคู่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD ของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มีอายุแตกต่างกันเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ประเมินระดับคุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย	18-21 ปี	22-25 ปี	26-29 ปี
$\bar{x}$				
1.ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม		3.56	3.47	3.50
18-21 ปี	3.56	-	0.031*	0.063
22-25 ปี	3.47	-	-	0.016*
26-29 ปี	3.50	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ของอายุ พบว่ามีกลุ่มที่ 1) มีอายุระหว่าง 18-21 ปี และอายุระหว่าง

22-25 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน และกลุ่มที่ 2) มีอายุระหว่าง 22-25 ปี และอายุระหว่าง 26-29 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ผลการทดสอบรายคู่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD ของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มีอายุแตกต่างกันเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย

ประเมินระดับคุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย	18-21 ปี	22-25 ปี	26-29 ปี
$\bar{x}$				
1.ด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย		3.38	3.19	3.50
18-21 ปี	3.38	-	0.012*	1.003
22-25 ปี	3.19		-	2.018
26-29 ปี	3.50			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 15 การทดสอบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ของอายุ พบว่ามีกลุ่มที่ 1) มีอายุระหว่าง 18-21 ปี และอายุระหว่าง 22-25 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ด้าน	คณะที่ศึกษา										F-test	Sig
	บริหารธุรกิจ		บัญชี		นิติศาสตร์		นิเทศศาสตร์		สาธารณสุขศาสตร์			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านร่างกาย	3.29	0.496	3.03	0.660	3.25	0.428	3.01	0.398	3.75	0.594	0.165	0.165
2. ด้านจิตใจ	3.53	0.433	3.74	0.321	3.98	0.531	2.99	0.412	3.79	0.526	0.199	0.199
3.ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.36	0.547	3.70	0.500	3.26	0.521	3.10	0.514	4.01	0.492	0.104	0.104*
4. ด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย	3.55	0.536	3.57	0.535	3.47	0.543	3.24	0.438	3.59	0.591	0.916	0.014*
5.ด้านวิชาการ	3.36	0.547	3.70	3.500	3.15	0.564	3.01	0.498	3.48	0.584	0.104	0.196
รวมทุกด้าน	3.42	0.512	3.55	1.103	3.89	0.551	3.212	0.453	3.36	0.499	0.298	0.125

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 6 การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามคณะที่ศึกษาพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิต ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามกลุ่มสถาบันที่เคยศึกษา

ด้าน	กลุ่มสถาบันที่เคยศึกษา				F-test	Sig
	ในเครื่องตั้งตรงจิตร		นอกเครื่องตั้งตรงจิตร			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านร่างกาย	3.22	0.510	3.37	0.488	0.671	0.013*
2. ด้านจิตใจ	3.45	0.564	3.59	0.410	0.030	0.024*
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.31	0.565	3.41	0.533	0.190	0.134
4. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย	3.52	0.515	3.57	0.549	0.350	0.001*
5. ด้านวิชาการ	3.31	0.564	3.42	0.533	0.180	0.002*
ภาพรวมทุกด้าน	3.36	0.544	3.46	0.503	0.284	0.281

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 7 ผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษาที่ 2555 ที่จบมาจากสถาบันการศึกษาในเครื่องตั้งตรงจิตรและนักศึกษาที่จบมาจากสถาบันการศึกษานอกเครื่องตั้งตรงจิตร เมื่อมาศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์โดยรวมมีระดับคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ด้านร่างกาย ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย ด้านวิชาการ และด้านจิตใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในภาพรวมรายด้านพบว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาจากสถาบันในเครื่องตั้งตรงจิตร มีค่าเฉลี่ยรายได้ต่ำกว่านักศึกษาที่มาจากสถาบันนอกเครื่องตั้งตรงจิตร

ตารางที่ 18 การทดสอบรายคู่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD ของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ที่มีอายุแตกต่างกันเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตรวมทุกด้าน

ประเมินระดับคุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย	18-21 ปี	22-25 ปี	26-29 ปี
$\bar{x}$				
1.รวมทุกด้าน		3.56	3.19	4.00
18-21 ปี	3.56	1.026	0.026*	0.923
22-25 ปี	3.19	-	0.061	0.048*
26-29 ปี	4.00	-	-	0.056

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาพรวมระดับคุณภาพชีวิต ของอายุ พบว่ากลุ่มที่ 1) มีอายุระหว่าง 18-21 ปี และอายุระหว่าง 22-25 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน และกลุ่มที่ 2) มีอายุระหว่าง 22-25 ปี และอายุระหว่าง 26-29 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ : กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2555 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2555 ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยและด้านวิชาการ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 กับสถาบันการศึกษาเดิมที่เคยศึกษามา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาหลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2555 จำนวน 200 คน และนักศึกษาหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน ชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2555 จำนวน 200 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 400 คน ได้โดยมาจากการคำนวณด้วยวิธี แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเมินระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาปีการศึกษา 2555 ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statities) บรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ด้วยการทดสอบค่า t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และหาค่า F-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบการแตกต่างใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (LSD Method)

สรุปผลการวิจัย

1 . คุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 สรุปได้ว่า

1) นักศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 18-21 ปี มากที่สุดร้อยละ 90.50 กำลังศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจมากที่สุดร้อยละ 47.25 และนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกศึกษาในหลักสูตร 4 ปี เทียบโอนมากที่สุดร้อยละ 74.50 โดยเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายรายเดือนจากบิดาและมารดาต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ยของผู้ปกครองคนใดคนหนึ่งในรอบครัวต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 34.30 อาชีพของบิดาหรือมารดาส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชนร้อยละ 39.50 สถานภาพการสมรสของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษามีสถานภาพอยู่ด้วยกันร้อยละ 86.30

2) คุณลักษณะของนักศึกษาปีการศึกษา 2555 พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางและปริมณฑลร้อยละ 40.25 นักศึกษาทราบข้อมูลข่าวสารของวิทยาลัยราชพฤกษ์จากการประชาสัมพันธ์แนะแนวของวิทยาลัยมากที่สุดร้อยละ 34.25 และนักศึกษาเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์จากเหตุผลด้วยชื่อเสียงของวิทยาลัยร้อยละ 47.25 เมื่อเลือกศึกษาที่วิทยาลัยราชพฤกษ์แล้วสิ่งที่นักศึกษาคาดหวังมากที่สุด คือ จบแล้วมีงานทำมากที่สุดร้อยละ 44.00

2. ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 สรุปได้ว่า

นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ มีคุณภาพชีวิตในวิทยาลัยราชพฤกษ์ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านจิตใจ และมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือด้านร่างกายและด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามคุณลักษณะนักศึกษาด้านเพศ อายุ คณะที่ศึกษาและกลุ่มสถาบันการศึกษาในเครื่องตั้งตรงจิตรและสถาบันการศึกษานอกเครื่องตั้งตรงจิตรพบว่า

1) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีเพศต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตในวิทยาลัยราชพฤกษ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีอายุต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 22 – 25 ปี และนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 26 – 29 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่ศึกษาในคณะสาขาวิชาที่ต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มาจากสถาบันในเครือตั้งตรงจิตรและนักศึกษาที่มาจากสถาบันนอกเครือตั้งตรงจิตร มีระดับคุณภาพชีวิตในขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

1. คุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555

1) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายและศึกษาในคณะบริหารธุรกิจมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งตรงกับภูมิหลังของวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีฐานการจัดการการศึกษาที่เติบโตมาจากสถาบันในเครือตั้งตรงจิตรผลิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจที่สามารถต่อยอดศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ในหลักสูตร 4 ปีเทียบโอน แสดงให้เห็นว่าทีมงานประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ต้องศึกษาข้อมูลและมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ให้สามารถเข้าถึงกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมตอนปลาย (ม.6) ให้เพิ่มขึ้น

2) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางและปริมณฑลเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนักศึกษาทราบข้อมูลของวิทยาลัยจากการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงตัวนักศึกษา เหตุผลที่นักศึกษาเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์เพราะชื่อเสียงของวิทยาลัย และมีความคาดหวังสูงสุดเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543: 25) ที่กล่าวว่า “สิ่งชี้นำถึงคุณภาพชีวิตด้านความคิด คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกชีวิตและชุมชน การศึกษาวิชาชีพ ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ของตัวเอง ครอบครัว และชุมชน การเป็นที่ยอมรับของชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตัวเอง และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ดังนั้นความ

คาดหวังของนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยราชพฤกษ์ จึงมาจากระดับคุณภาพชีวิตด้านความคิดที่ดีของนักศึกษา และสอดคล้องกับประยูทธ ปยุตโต (ป.อ. ปยุตโต, 2537 : 2) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า “ความเป็นมนุษย์พัฒนาได้และมีประโยชน์คือ ช่วยทำให้บุคคลดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สังคมมีความสุขไปด้วย”

2. ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555

นักศึกษามีระดับคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยและด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากเพื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคุณภาพชีวิต ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านจิตใจ อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของคอนโด (A.K. Kondo I Uneseo, 1985 : 66 อ้างถึงในวิภาพร มาพบสุข, 2550 : 29) ที่กล่าวว่า “คุณภาพชีวิตที่ดีส่งผลต่อความเป็นอยู่อย่างมีความสุขทางด้านจิตใจ อารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย ความรัก ความเป็นเพื่อน ความสัมพันธ์ที่ดี ความมั่นคงในความรู้สึกลึกซึ้งคิด ซึ่งส่งผลต่อสติปัญญาและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้สูงขึ้น ” และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนกวรรณ ทองคำสิง (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่พบว่าคุณภาพชีวิตในโรงเรียนด้านสังคม และด้านจิตวิทยาอยู่ในระดับดี ส่วนด้านกายภาพอยู่ในระดับปานกลาง และส่งผลต่อระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี”

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาในวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 จากการศึกษา โดยพิจารณารายละเอียดพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์มีระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย และด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดพบประเด็นที่ควรนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงวิทยาลัยคือ สถานที่และภูมิทัศน์ของวิทยาลัยให้ประโยชน์ต่อสุขภาพของนักศึกษาและนักศึกษาได้รับการส่งเสริมให้ออกกำลังกาย ในขณะที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยมีค่าระดับคุณภาพชีวิตน้อยกว่าข้ออื่น (ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด) จึงเป็นสิ่งที่วิทยาลัยควรหาทางปรับปรุงและส่งเสริมกิจกรรมการออกกำลังกายแก่นักศึกษาในวิทยาลัยให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ที่สามารถดำเนินการได้ 3 ลักษณะ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2553 : 14) คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณภายในสถาบัน อาคารเรียน ห้องเรียน ภูมิทัศน์ ครุภัณฑ์ วัสดุต่างๆ สิ่งมีชีวิตแสดงลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ได้แก่ ความชุ่มชื้น การถูกสุขลักษณะ ความร่มรื่น ความสวยงาม ความเป็นระเบียบและความสะอาด 2) สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่

การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ได้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศที่น่าเรียนรู้ ซึ่งสามารถจัดได้โดยการสร้างบรรยากาศให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การให้ผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความเป็นกันเอง การให้เกียรติซึ่งกันและกัน การส่งเสริมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม และการส่งเสริมความสามารถการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล 3) สภาพแวดล้อมทางการบริหารและการจัดการ ได้แก่ การดำเนินการใดๆ ภายในขอบเขตของสถาบันการศึกษาที่ปฏิบัติให้สำเร็จด้วยความร่วมมือของบุคลากร สังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบ ลักษณะของการบริหารและการจัดการที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี เริ่มจากการกำหนดนโยบายให้บุคลากรในสถาบันการศึกษามีส่วนร่วม มีการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพปัจจุบันมากำหนดนโยบายแก้ปัญหา การพัฒนางานของสถาบันการศึกษา การมอบหมายหรือสั่งการตามสายงานบังคับบัญชา ควรมีความชัดเจนและเหมาะสมกับความสามารถ มีการยกย่องชมเชย สร้างขวัญกำลังใจ และการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพล อนามัย (2549 : 86) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวมและรายด้านพบข้อเสนอแนะในด้านปัญหาการจัดการสภาพแวดล้อมสำคัญที่สุด เมื่อสภาพแวดล้อมดีทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีและเป็นสุข

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาในวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 ด้านจิตใจ จากการพิจารณารายละเอียดพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ หน่วยงานต่างๆ ของวิทยาลัยให้ความเอาใจใส่และดูแลนักศึกษาอย่างไม่เป็นที่พึงพอใจของนักศึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนหนึ่งไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่และไม่ได้รับคำแนะนำที่ดีจากหน่วยงานต่างๆ ของวิทยาลัย ดังนั้นทางวิทยาลัยจึงควรหามาตรการในการให้บริการดูแลอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษา เมื่อมาติดต่อหน่วยงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฬาลักษณ์ สุนทรวิภาต (2540 : 4) ที่กล่าวว่า “คุณภาพชีวิตของผู้เรียน หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ที่ดี ในขณะที่ศึกษาได้รับการดูแลให้บริการต่าง ๆ จากหน่วยงานได้รับการยอมรับ ” และสอดคล้องกับ ลิว (Liu, 1975 : 12) อ้างถึงในวิภากร มาพบสุข, 2550 : 28) ที่กล่าวว่า “ความสุขทางจิต หรือ จิตใจ คือ ความรู้สึกที่ได้รับการเอาใจใส่จากบุคคลรอบข้างขณะอยู่ในสถาบันการศึกษา เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสุขได้”

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาในวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จากการศึกษาค้นพิจารณารายละเอียดรายข้อ พบประเด็นในข้อ ความแตกต่างจาก

สถาบันเดิมไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตและการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา มีค่าระดับคะแนนต่ำสุด ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าลักษณะการทำกิจกรรมของนักศึกษายังมีความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อนที่มาจากสถาบันเดียวกัน มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับกลุ่มเพื่อนเก่ามากกว่า และมีความพอใจกลุ่มเพื่อนเดิมๆ มากกว่า การพยายามทำความรู้จักกับเพื่อนใหม่ที่มาจากหลาย ๆ สถาบันในขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ ลักษณะดังกล่าวอาจส่งผลต่อปัญหาการปรับตัว ความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน วิทยาลัยจึงควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมละลายพฤติกรรมนักศึกษาที่เข้ามาเรียนใหม่ ให้มีความรักผูกพันกันในขณะที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัย โดยไม่ยึดติดกับเพื่อนนักศึกษากลุ่มเดิม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประยูทธ (ป.อ.ปยุตโต., 2537 : 2) ที่กล่าวว่า การมีแนวคิด เจตคติที่ดี การรู้จักบริหารตนเอง การมีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น ช่วยยกระดับทั้งตนเองและสังคมให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม พัฒนาไปสู่สังคมในอุดมคติ ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมจะลดลงได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ พงษ์เกตุรา (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ของโรงเรียนสารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาในวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 ด้านสิ่งแวดล้อม

ภายในวิทยาลัย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบประเด็นที่มีค่าระดับคุณภาพชีวิตมีค่าเฉลี่ยต่ำคือ ข้อคำถามวิทยาลัยจัดสถานที่ออกกำลังกายพร้อมอุปกรณ์อย่างเพียงพอ แสดงให้เห็นว่านักศึกษายังต้องการสถานที่ สิ่งแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกต่อการออกกำลังกายในรูปแบบต่างๆ ซึ่งวิทยาลัยควรให้ความสำคัญในการจัดสร้างสถานที่ออกกำลังกาย กีฬาประเภทต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาจะส่งผลให้ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กนกวรรณ ทองคำสิง (2552 : 30) ที่กล่าวว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษา เมื่ออยู่ในสถานศึกษา หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ ความรู้สึกเป็นสุข กระตือรือร้นที่จะมาเรียน และสอดคล้องกับ เบญจวรรณ หอมหวาน (อ้างถึงใน สุพรรณิการ์ มาศยคง, 2554 : 11) กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 1 ใน 9 ด้าน ประกอบด้วยด้านที่ 3 ด้านนันทนาการ เป็นโอกาสหรือพฤติกรรมของผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ก่อให้เกิดความสมบูรณ์และพัฒนาร่างกาย อารมณ์และสุขภาพจิตที่พึงประสงค์ของสังคม

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาในวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555 ด้านวิชาการ เป็นด้านที่มีระดับคุณภาพชีวิตในวิทยาลัยที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดกว่าทุกด้าน อาจเป็นเพราะนักศึกษามีทั้งกลุ่มที่ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย จึงให้ความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ และได้รับความรู้จากครูผู้สอนเป็นที่น่าพึงพอใจ แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบประเด็นในข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คณาจารย์ในวิทยาลัยมีวิธีการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี และมีข้อเปรียบเทียบที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงคือ คณะสาขาพานักศึกษาออกไปทำกิจกรรมนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมเทคนิคการสอน ต้องพัฒนาความรู้และกลวิธีการถ่ายทอดความรู้ของคณาจารย์ให้สามารถส่งถ่ายความรู้ให้ถึงตัวนักศึกษาได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิศมัย เครือชารี (2544 : 4) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงความรู้สึกรับต่อครูผู้สอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีผลต่อความรู้สึกรับพอใจจะเกิดทางบวกในขณะที่ศึกษาอยู่และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปลุก พรหมรัตน์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีคุณภาพชีวิตในโรงเรียนด้านวิชาการและด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

3. เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ทั้ง 5 ด้าน จำแนก

ตามเพศ อายุ คณะที่ศึกษาและกลุ่มสถาบันการศึกษาที่เคยศึกษามาก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่าระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกันจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

- 1) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ทั้งเพศหญิงและเพศชายมีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่ามีความแตกต่างกันด้านจิตใจ โดยนักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ย 3.55 และนักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ย 3.61 ด้วยกลุ่มนักศึกษามีทั้งหลักสูตรเทียบโอน ที่มีความหลากหลายในด้านอายุที่เกี่ยวข้องกับความต้องการด้านการบริการ ความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างทางสังคมของกลุ่มเพื่อนต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฬาลักษณ์ สุนทรวิภาต (2540 : 4) ที่กล่าวว่า สภาพความเป็นอยู่ที่ดีในขณะที่ศึกษาในแต่ละสถาบันการศึกษา การได้รับการบริการต่างๆ จากสถานศึกษา รวมทั้งได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย และจิตใจความสุขเมื่อได้อยู่ในสถานศึกษา
- 2) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีอายุต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีอายุในช่วง 26-29 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีกว่านักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งสอดคล้องกับแนวทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น ที่กล่าวว่า “เด็กวัยรุ่นเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กมาสู่วัยผู้ใหญ่ เด็กวัยรุ่นจึงมีความสับสนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสม กับวัย”

3) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่ศึกษาในคณะวิชาต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกันแต่มีความแตกต่างด้านสิ่งแวดล้อมตามคณะที่ศึกษาด้วยลักษณะความต้องการพื้นที่

ในการพักผ่อนหรือทำกิจกรรมของแต่ละคนมีความต้องการลักษณะพื้นที่ในห้องเรียน แสงสว่าง หรืออุปกรณ์ต่างๆ ในวิทยาลัยต่างกัน เช่น ห้องฝึกปฏิบัติ คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ การใช้ห้องและอุปกรณ์ต่างกันในแต่ละคณะสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีทางสังคมของ วราคม ทีสุกะ (2544 : 20) ที่กล่าวว่า “แนวคิดทางสังคมเป็นความคิดของมนุษย์เกิดจากการรวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนของมนุษย์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์โดยทั่วไป และปัญหาที่ประสบความคิดนี้ เป็นที่ยอมรับในหมู่มนุษย์ไม่สูญหายมีการสืบความคิดกันต่อไป” จึงหมายรวมถึงนักศึกษาในแต่ละคณะสาขาวิชาที่มีการปรับตัวอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อนได้ดีจึงไม่เกิดความแตกต่างในระดับคุณภาพชีวิตที่อยู่ร่วมกันขณะที่ศึกษาในคณะสาขาวิชาต่างๆ ของวิทยาลัยราชพฤกษ์

4) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มาจากสถาบันในเครือตั้งตรงจิตรและนักศึกษาที่มาจากสถาบันนอกเครือตั้งตรงจิตร มีระดับคุณภาพชีวิตในขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีทางสังคมของ Emory Bogardus (อ้างถึงใน สุพรรณิการ์ มาศขง, 2554 : 21-23) ได้ให้ความหมายแนวคิดทางสังคมว่า “เป็นความคิดเกี่ยวกับการสอบถามหรือปัญหาทางสังคมของบุคคลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอดีตหรือปัจจุบัน เป็นการคิดร่วมกันของเพื่อนหรือผู้ที่อยู่ในความสัมพันธ์เดียวกันเป็นความคิดของแต่ละคนและของกลุ่มคนในเรื่องรอบตัวมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ของสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ต้องคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาหรือปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ บุคคลใหม่ให้มีความสุขในชีวิตได้”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิทยาลัยราชพฤกษ์ดังนี้

1) จากข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ คณะสาขาวิชาที่ศึกษาอาชีพบิดา มารดา และรายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองคนใดคนหนึ่ง ในครอบครัวยังมีรายได้ค่อนข้างต่ำ และการประกอบอาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในครอบครัวอาจยังไม่มั่นคงจึงพบประเด็นที่วิทยาลัยควรให้การดูแลช่วยเหลือในด้านรายได้ของนักศึกษาระหว่างที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัย ทุนการศึกษา และพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้มีทักษะความสามารถในการประกอบอาชีพให้มากขึ้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถหางานทำในระหว่างที่ศึกษาได้มากขึ้นส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขระดับคุณภาพชีวิตในครอบครัวของนักศึกษาขึ้น

2) ข้อมูลที่ได้รับวิทยาลัยควรปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความร่มรื่น บรรยากาศเย็นสบาย โดยเฉพาะการสร้างโรงยิม สนามกีฬาประเภทต่างๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีโอกาสออก

กำลังกายให้มากขึ้นและส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีความผูกพันในกลุ่มเพื่อนใหม่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์

3) วิทยาลัยควรปรับปรุงคุณภาพการบริการของหน่วยงานต่างๆในวิทยาลัย ทั้งสถานที่และบุคลากร เพื่อให้การบริการเป็นที่พึงพอใจแก่นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในรุ่นต่อไป

4) วิทยาลัยควรส่งเสริมด้านเทคนิคการสอน กระบวนการถ่ายทอดความรู้ของ คณาจารย์ให้มีความน่าสนใจแก่นักศึกษาให้มากขึ้น

5) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของนักศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ในประเด็นต่างๆ ด้านการเลือกศึกษาที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ด้วยเหตุผล การจบแล้วมีงานทำ วิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญต่องานสหกิจศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ รวมทั้งส่งเสริมการแนะแนวอาชีพ เพื่อให้นักศึกษามีงานทำเมื่อสำเร็จการศึกษา

6) งานประชาสัมพันธ์วิทยาลัยราชพฤกษ์ ควรให้ความสำคัญต่อช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่ส่งถึงตัวนักศึกษา ทางช่องทางทีวีและประชาสัมพันธ์แนะแนวของวิทยาลัย ให้มีความสามารถในการส่งถ่ายข้อมูลถึงตัวนักศึกษาได้คล่องตัวมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำวิจัยเพิ่มเติมโดยศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในแต่ละ คณะสาขาวิชา

2) ควรทำวิจัยเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาทางด้านการ ออกกำลังกาย เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษารุ่นต่อไป ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อมา ศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์

3) ควรเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษา รัฐบาลกับเอกชน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **คู่มือครูแนะแนวจัดทำแผนการสอนพัฒนาศักยภาพ : โครงการทดลองพัฒนา ศักยภาพของเด็กไทย**. กรุงเทพมหานคร:ชวนการพิมพ์.
- กนกวรรณ ทองคำสิง. (2552). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญศรี คำชาย. (2542). **จิตวิทยาแนะแนวเด็กวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- กฤษณ์ รื่นรมย์. (2549). **การวิจัยตลาด**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งานพิศ สัตย์สงวน. (2554). **สังคมและวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร : ด้านสหวิชาการพิมพ์
- จุฬาลักษณ์ สุนทรวาท. (2540). **การพัฒนาแบบวัดคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียน**. ปรินญาครุศาสตร มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล ลินเพ็ง. (2553). **การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ : การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพนธ์ กันธเสวี. (2532). **แนวทางการพัฒนาชุมชน:ชีวิตใหม่สู่งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร : เนติกุลการพิมพ์.
- นางเยาว์ อรุณศิริวงศ์. (2550). **เอกสารชุดการสอนหน่วยที่ 11 การพัฒนาคุณภาพชีวิต**. มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช : นนทบุรี.
- นวลอนงค์ บุญจรรยาศิลป์. (2546). **พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 2546 .
- ประจักษ์ สุกประเสริฐ. (2531). **การพัฒนารูปแบบการสอนวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์**. เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประยุทธ์ ปรุฑโด. (2537). **หลักแม่บทของการพัฒนาตน**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปลูก พรหมรัตน์. (2545). **คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์**.

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ผจงจิตต์ อธิคมนันท์. (2542). **การพัฒนาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : อักษรการพิมพ์. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 กรุงเทพมหานคร : สหมิตรพรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่งจำกัด.

พิทยา สายหู. (2556). **กลไกของสังคม**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิสมัย เครือชาวี. (2544). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดยโสธร**. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เพชรรัตน์ ศิริวงศ์. (2544). **เข้าใจถึงโลกวัยรุ่น**. วารสารกรมส่งเสริมสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม. ฉบับที่ 5 (กันยายน – ตุลาคม)

ยุพา อุดมศักดิ์. (มปป). **เอกสารการประชุมบทบาทการศึกษาประชากรและสาธารณสุข (อัดสำเนา)**

วิภาพร มาพบสุข. (2550). **การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม**. กรุงเทพมหานคร : แพรวพิทยา.

วุฒิ วุฒิธรรมเวช. (2554). **การพัฒนาตนเอง**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์

ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). **ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2532). **สังคมวิทยาการเมือง**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์.

(2546). **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานิต ศิริวิดิษฐกุล. (2550). **คุณภาพชีวิตของนักศึกษามุสลิมที่ศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ**. กรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สายสุรี จุติกุล และคณะ. (2553). **เด็กเร่ร่อนในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก.

ลีปนันท เกตุทัต. (2538). **การพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชา จันทรเฒ. (2544). **วัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.

สุพล อนามัย. (2549). การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต1 . สารนิพนธ์การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

สุพัตรา สุภาพ. (2545). ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สุพรรณิการ์ มาศยง. (2544). คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน
กรุงเทพมหานคร. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สถิติประยุกต์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุภางค์ จันทวานิช และวิศนี ศีลตระกูล. (2552). การพัฒนาแนวคิดและเครื่องมือชี้วัดสังคมและคุณภาพ
ชีวิตในต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสนันสนุนวิจัย

สุเมธ พงษ์เกตุรา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนสาธิตสนั่นเอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร : ปรินญาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุวรรณ เรืองกาญจนเศรษฐ์. (2551). กลยุทธ์การสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : ชัยเจริญ.

ลีปนันท เกตุทัต. (2538). การพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณิ ไชยอำพร และสนิท สมัครการ. (2534). การเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร :
พิมพ์ลักษณ์

สนธยา พลศรี. (2547). หลักสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553 พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

สำนักคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลวัยรุ่นในช่วงอายุ 13 – 18 ปี

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2554). สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . ฉบับที่สิบเอ็ด
พ.ศ. 2555 – 2559 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร.

สำราญ จุช่วย. (2554). การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม พ.ศ. 2554 (อัดสำเนา).

อาจารย์ ช่างประดับ. (2550). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของ
นักเรียน ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี . ปรินญาจิตวิทยา การศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุ้นตา นพคุณ. (2552). คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น คุณภาพชีวิตในเชิงการศึกษา. วารสารครูศาสตร์, 12
(มกราคม – มีนาคม) , หน้า 10

อัมพร สุคันธวิช. (2548). มนุษย์สังคม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

มุกดา ชูพาเมืองปัก. (2550). กิจกรรมแนะแนวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต . (Online) วันที่สืบค้น

10 มกราคม 2556 จาก www.google.com

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 โดยเป็นการนำข้อมูลมาใช้เป็นประโยชน์ทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษาให้มีความสุขในขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยราชพฤกษ์

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

1.2 ข้อมูลด้านคุณลักษณะของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 คุณภาพชีวิตของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในปัจจุบันกับสถาบันที่สำเร็จ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์

1.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ☒ ลงในหัวข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ ☐ หญิง ☐ ชาย

2. ปัจจุบันท่านมีอายุอยู่ในช่วง

1. ☐ 18-21 ปี	2. ☐ 22-25 ปี
3. ☐ 26-29 ปี	4. ☐ 30-35 ปี

3. ท่านศึกษาอยู่ในคณะ

1. ☐ บริหารธุรกิจ	2. ☐ บัญชี
3. ☐ นิติศาสตร์	4. ☐ นิเทศศาสตร์
5. ☐ สาธารณสุขศาสตร์	

4. วุฒิการศึกษาที่สำเร็จก่อนเข้าศึกษาที่วิทยาลัยราชพฤกษ์

1. ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6	2. ☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
3. ☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	

5. ค่าใช้จ่ายของท่านที่ได้รับจากบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองโดยเฉลี่ยต่อเดือน

1. ☐ ต่ำกว่า 3,000 บาท	2. ☐ 3,000 – 4,000 บาท
3. ☐ 4,001 – 5,000 บาท	4. ☐ 5,001 – 6,000 บาท
5. ☐ 6,001 – 7,000 บาท	6. ☐ 7,000 บาทขึ้นไป

6. รายได้ของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองคนใดคนหนึ่ง คนเดียวประมาณเดือนละ

1. ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	2. ☐ 10,000 – 15,000 บาท
3. ☐ 15,001 – 20,000 บาท	4. ☐ 20,001 – 25,000 บาท
5. ☐ 25,001 – 30,000 บาท	6. ☐ 30,000 บาทขึ้นไป

7. อาชีพของบิดา – มารดาหรือผู้ปกครอง

1. ☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2. ☐ ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน
3. ☐ เกษตรกร	4. ☐ ธุรกิจส่วนตัว
5. ☐ ไม่ได้ทำงาน	6. ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

8. สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

1. ☐ อยู่ร่วมกัน	2. ☐ หย่าร้าง	3. ☐ แยกกันอยู่แต่ไม่หย่าร้าง

1.2 ข้อมูลด้านคุณลักษณะของนักศึกษา

1. ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา

1. ☐ ภาคกลางและปริมณฑล	2. ☐ ภาคใต้
3. ☐ ภาคเหนือ	4. ☐ กรุงเทพมหานคร
5. ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	

2. นักศึกษาทราบข้อมูลวิทยาลัยราชพฤกษ์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ช่องทางใด

1. ☐ หนังสือพิมพ์	2. ☐ เว็บไซต์วิทยาลัย
3. ☐ เว็บไซต์ต่าง ๆ	4. ☐ ประชาสัมพันธ์แนะนำของวิทยาลัย
5. ☐ อาจารย์ฝ่ายแนะแนวสถาบันเดิม	

3. ช่องทางการรับรู้ข่าวสารของนักศึกษาที่เข้าถึงนักศึกษามาก

1. ☐ อินเทอร์เน็ต 2. ☐ โทรทัศน์
3. ☐ วิทยุชุมชน 4. ☐ หนังสือพิมพ์

4. นักศึกษาเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ด้วยเหตุผลใด

1. ☐ ชื่อของวิทยาลัย 2. ☐ เป็นสถาบันในเครือตั้งตรงจิตร
3. ☐ สถานที่สวยงาม 4. ☐ ใกล้บ้าน
5. ☐ การเดินทางสะดวก 6. ☐ มีคณะสาขาวิชาน่าสนใจ

5. สิ่งที่นักศึกษาคาดหวังมากที่สุด เมื่อเลือกศึกษาที่วิทยาลัยราชพฤกษ์

1. ☐ จบแล้วมีงานทำ 2. ☐ คณะสาขาที่เลือกศึกษาเป็นที่พึงพอใจ
3. ☐ ได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการ 4. ☐ มีทักษะความรู้ในคณะสาขา
5. ☐ มีชื่อเสียงในสาขางานอาชีพ

ตอนที่ 2. ระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2555

คำชี้แจง โปรดตอบข้อคำถามต่อไปนี้ให้ตรงกับความคิดเห็น โดยขีด / ลงในช่องตรงกับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาขณะที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยราชพฤกษ์มากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับคุณภาพชีวิต				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านร่างกาย					
1.วิทยาลัยมีการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับนักศึกษา					
2.นักศึกษาได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกายในขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัย					
3.สถานที่และภูมิทัศน์ของวิทยาลัย อื้อประโยชน์ต่อสุขภาพของนักศึกษา					
4.นักศึกษาได้อยู่ในอาคารเรียนที่สะอาด					
5.นักศึกษาได้อยู่ในอาคารเรียนและที่มีพื้นที่กว้างขวางส่งผลต่อความสุขทางการเรียนของนักศึกษา					
6.ห้องเรียนมีความสว่างที่เพียงพอ					
7.บรรยากาศในวิทยาลัยเงียบสงบ					

ข้อคำถาม	ระดับคุณภาพชีวิต				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยอยู่ในสภาพที่ดีสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษา					
9.การเดินทางไป – กลับ ระหว่างวิทยาลัยและที่พัก มีความปลอดภัยต่อนักศึกษา					
10.วิทยาลัยมีกิจกรรมส่งเสริมต่อต้านยาเสพติดและให้ความรู้ด้านยาเสพติดแก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี					
ด้านจิตใจ					
1.อาจารย์ผู้สอนให้คำแนะนำและเสนอแนะแก่นักศึกษาเป็นอย่างดี					
2.เพื่อนมีความใกล้ชิด มีความผูกพันและให้การช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันเป็นอย่างดี					
3.สิ่งแวดล้อมของวิทยาลัย ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสุข					
4.นักศึกษาได้รับการดูแลเอาใจใส่จากวิทยาลัยและอาจารย์เป็นอย่างดี					
5.ระบบการดูแลนักศึกษาของวิทยาลัยในด้านต่างๆ ทำให้นักศึกษารู้สึกอบอุ่น					
6.เมื่อนักศึกษามีความทุกข์ สามารถปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัยได้					
7.หน่วยงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยให้ความเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาเป็นอย่างดี					
8.นักศึกษาได้รับการช่วยเหลือให้คำแนะนำทุกครั้งที่มาติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ					
9.นักศึกษาสามารถใช้ชีวิต และเรียนหนังสือร่วมกับผู้ที่นับถือต่างศาสนาได้เป็นอย่างดี โดยไม่เกิดความรู้สึกแปลกแยก					
10.นักศึกษามีความสุขกับการเรียนและใช้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัย					

ข้อคำถาม	ระดับคุณภาพชีวิต				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม					
1.ความแตกต่างจากสถาบันเดิมไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตและการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา					
2.กิจกรรมต่างๆ ที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้นทำให้นักศึกษามีความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ดีขึ้น					
3.นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ได้เป็นอย่างดี					
4.นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนได้เป็นอย่างดี					
5.นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้นเป็นประจำ					
6.เพื่อนมักจะบอกเล่าและให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆต่อกัน					
7.อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาคิดอย่างเป็นอิสระ					
8.วิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาทำกิจกรรมได้อย่างเป็นอิสระ					
9.นักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำนักศึกษา					
10.นักศึกษารู้สึกหวงแหนและดูแลสมบัติของทางวิทยาลัย					
ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย					
1.วิทยาลัยมีพื้นที่สีเขียวอย่างเพียงพอ					
2.วิทยาลัยมีการจัดสถานพยาบาลที่สะอาดและพยาบาลสำหรับดูแลอย่างเพียงพอ					
3.นักศึกษาได้รับความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ ในวิทยาลัย					
4.วิทยาลัยมีการจัดสถานที่พักผ่อนอย่างเพียงพอ เช่น โต๊ะเก้าอี้/สวนหย่อม					
5.วิทยาลัยมีการจัดห้องสุขาที่สะอาด สะดวกและมีความเพียงพอ					

ข้อคำถาม	ระดับคุณภาพชีวิต				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.วิทยาลัยจัดสถานที่ออกกำลังกายพร้อมอุปกรณ์อย่างเพียงพอ					
7.อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัยเพียงพอและเอื้อต่อการเรียนรู้					
8.สภาพแวดล้อมไม่ขัดต่อหลักธรรมคำสอนและหลักปฏิบัติของศาสนาต่าง ๆ					
9.ห้องสมุดของวิทยาลัยหนังสือและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ					
10.สถานที่ในวิทยาลัยมีความทันสมัย					
ด้านวิชาการ					
1.นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัย					
2.วิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถด้านวิชาการ					
3.คณาจารย์ในวิทยาลัยใช้สื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ					
4.คณาจารย์ในวิทยาลัยมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี					
5.นักศึกษามีความสุขที่เข้าเรียนในห้องในแต่ละวิชา					
6.นักศึกษาได้รับความรู้ในวิชาการระดับสูง ขณะที่เรียนในวิทยาลัยราชพฤกษ์					
7.นักศึกษามีความสุขกับบรรยากาศในชั้นเรียนแต่ละรายวิชา					
8. คณาจารย์ในวิทยาลัยเข้าสอนตรงต่อเวลา					
9. นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหลังจากเรียนในห้องเรียน					
10.คณะสาขาวิชา พานักศึกษาออกไปทำกิจกรรมนอกห้องเรียน					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางสาวณัฐ จูช่วย

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Sumran Juchooy

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศม.) หลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยราชพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี เลขที่ 9 หมู่ 1 ถนนนครอินทร์ ตำบล

บางขุน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130 โทร 02 –4326101 ต่อ 111

ประสบการณ์ด้านการวิจัย

1. แนวทางการประชาสัมพันธ์ตามคุณลักษณะ ของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2550

2. รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนบางขุนอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ปีการศึกษา 2551

3. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2552

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนของครูอาสาสมัครชาวจีนระดับอุดมศึกษา

ปีการศึกษา 2552

5. สื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2553

6 . การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนบางขุนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมท้องถิ่น

ปีการศึกษา 2554

ประวัติการได้รับทุน

1. ได้รับทุนการศึกษาข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ เรื่อง วิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมของชุมชนกุฎีจีน กรุงเทพมหานคร ของสำนักนโยบายและแผนงาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2549

2. ได้รับทุนการวิจัยวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2550 – 2554

ผลงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่

1. บทความวารสารวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ บทความวารสารวิชาการวิทยาลัยราชพฤกษ์
2. นำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนของครูอาสาสมัครชาวจีนระดับอุดมศึกษา
3. นำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ ที่มหาวิทยาลัยทักษิณ เรื่องการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนบางขุนน่ายใต้การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางสาวสลักจิต หิรัญสาลี

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Salakjit Hirunsalee

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสยาม

ระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสยาม

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยราชพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี เลขที่ 9 หมู่ 1 ถนนนครอินทร์ ตำบล

บางขุน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130 โทร 02 – 4326101 ต่อ 111

ประสบการณ์ด้านการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า OTOP ของประชาชนในเขตอ.บางกรวย

จ.นนทบุรี

2. การตลาดเพื่อสังคมของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขต

อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

ประวัติการได้รับทุน

1. ได้รับทุนการวิจัยวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 255-2555

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางสาวสุนทรีย์ สองเมือง

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) SUNTREE SONGMUANG

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด) (บธ.บ)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด) (บธ.ม)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยราชพฤกษ์

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยราชพฤกษ์

ประสบการณ์ด้านการวิจัย

1. การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทุน โครงการทุนอุดมศึกษา โครงการทุนอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีต่อวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2551
2. ปัจจัยทางการตลาดบริการของการเลือกสถาบันเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2554